

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 221

**Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin
Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler
Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve
Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2985 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazıları..... 5
- Genel Gerekçesi 7
- Madde Gerekçeleri 8

• Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu..... 13

• Muhalefet Şerhleri..... 21

• Teklif Metni..... 52

• Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 52

• Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Kroki ve Liste..... 66

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Metin Yavuz</i>	<i>Nevzat Ceylan</i>	<i>Şeyhmus Dinçel</i>
Aydın	Ankara	Mardin
<i>Abdullah Güler</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Nazım Maviş</i>
İstanbul	Kırklareli	Sinop
<i>Ahmet Zenbilci</i>	<i>Cihan Pektaş</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Adana	Gümüşhane	Gaziantep
<i>Ahmet Sorgun</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Selim Yağcı</i>
Konya	Adana	Bilecik
<i>Bahar Ayvazoğlu</i>	<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Emrullah İşler</i>
Trabzon	Sivas	Ankara
<i>Ceyda Çetin Erenler</i>	<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>	<i>Çiğdem Koncağül</i>
Kütahya	Hatay	Tekirdağ
<i>Mustafa Demir</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>İsmail Bilen</i>
İstanbul	İstanbul	Manisa
<i>Kemal Çelik</i>	<i>Tuba Vural Çokal</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
Antalya	Antalya	Antalya
<i>Atay Uslu</i>	<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Mustafa Açıkgöz</i>
Antalya	Adana	Nevşehir
<i>Salim Çivitcioğlu</i>	<i>İsmail Güneş</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>
Çankırı	Uşak	Osmaniye
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Sermin Balık</i>	<i>Zafer Işık</i>
Elâzığ	Elâzığ	Bursa
<i>Halil Etyemez</i>	<i>Halil Özcan</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Konya	Şanlıurfa	Bartın
<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>İsmail Kaya</i>	<i>Cengiz Demirkaya</i>
Aydın	Osmaniye	Mardin
<i>Hasan Çilez</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Amasya	Gaziantep	Çanakkale
<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Ali Cumhuri Taşkın</i>	<i>Tahir Akyürek</i>
İstanbul	Mersin	Konya

<i>Ahmet Aydın</i>	<i>Bayram Özçelik</i>	<i>İbrahim Halil Fırat</i>
Adıyaman	Burdur	Adıyaman
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Yakup Taş</i>	<i>Ramazan Can</i>
Ankara	Adıyaman	Kırıkkale
<i>Yasin Uğur</i>	<i>Halil Özşavlı</i>	<i>Ahmet Akay</i>
Burdur	Şanlıurfa	Şanlıurfa
<i>Murat Baybatur</i>	<i>Şirin Ünal</i>	<i>İmran Kılıç</i>
Manisa	İstanbul	Kahramanmaraş
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>	<i>Fatma Aksal</i>
Ağrı	Kocaeli	Edirne
	<i>Rıza Posacı</i>	
	Aydın	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 24.06.2020 tarihinde sunulan 2/2985 Esas Numaralı “Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

24.06.2020

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemelerin Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

24.06.2020

Süleyman Karaman

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/2985) Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

30.06.2020

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

24.06.2020

Kadir Aydın

Giresun

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2985 Esas Numaralı "Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması" Hakkında Kanun Teklifine katılıyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

25.06.2020

Emine Sare Aydın

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2985)	
ESAS	Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Tarım Ülkemiz için öncelikli bir faaliyet alanıdır. Özellikle son yaşanan Covid-19 salgını da tekrar göstermiştir ki gıda güvenliği ve güvenilirliği, diğer ülkelerde olduğu gibi Ülkemiz için de hayati bir meseledir. Ülkemiz tarımı, uygulanan politikalar ve verilen desteklerle son 17 yılın 14'ünde büyümüş, 2003-2019 döneminde yıllık ortalama yüzde 2,8 büyüme gerçekleştirmiştir. 2019 yılı büyümesi ise yüzde 3,3'tür. 2002 yılında 37 milyar TL olan tarımsal hasılamız, 7,5 kat artarak 2019 yılında 275 milyar TL'ye yükselmiştir. 2002 yılında 3,7 milyar dolar olan tarımsal ihracatımız, 2019 yılında 18 milyar dolara yükselmiştir. Tarım alanında dış ticaret fazlası 5,3 milyar dolar olan Türkiye, 193 ülkeye, 1.827 çeşit tarımsal ürün ihraç etmektedir.

Bununla birlikte, her ne kadar kendi kendine yeten bir tarım sektörümüz bulunmakta ise de gıda güvenliğini temin için yapılması gereken çalışmalar uzun vadeli planlamayı gerektirmektedir. Tarımsal üretimin kesintisiz olarak muhafazasını ve artan ihtiyaçlara cevap verecek ölçüde büyümesini teminen, tarım topraklarımızın daha sıkı korunması için yeni tedbirlerin alınması icap etmektedir. Bu doğrultuda, hazırlanan Teklif ile tarım topraklarının daha sıkı korunabilmesi amacıyla, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun ihlallerine yönelik daha sıkı denetim ve caydırıcı yaptırımların düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, toplum sağlığını korumak amacıyla; insan sağlığı için tehlike oluşturan gıda ve yem ürünleri ile taklit ve tağşiş yapılmış ürünlerin piyasaya arz edilmesiyle alakalı olarak Teklifte öngörülen değişikliklerle, bu ürünleri üreten, piyasaya arz eden gıda işletmecilerine yönelik yaptırımlar ağırlaştırılmaktadır. Aynı doğrultuda bilimsel dayanağı ve kanıtı olmayan, genellikle konu hakkında uzmanlığı bulunmayan kişiler tarafından, tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, yazılı ve görsel medya üzerinden hızla yayılan, gıdalar hakkında yanıltıcı, yanlış, yanlış yönlendirici bilgiler ile gıdada bilgi kirliliği oluşturan beyanlarla tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratılmakta olduğu görüldüğünden; Teklif ile tüketici haklarının etkin bir şekilde korunabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra hazırlanan Kanun Teklifi ile genel olarak;

- Sahipli arazilerde ağaçlandırmanın teşvik edilmesi,

- Bozuk orman alanlarında odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis ve orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği yapılmasına izin verilebilmesi,

- Şeker piyasasındaki denetleme faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması,

- Tütün mamulü olmamakla birlikte tütün mamulü üretiminde kullanılan makaron, sigara filtresi ve yaprak sigara kâğıdının üretiminin ve piyasaya arzının Tarım ve Orman Bakanlığının görevleri kapsamına alınması,

- Tütün mamulü üreticilerine %30 yerli tütün kullanım zorunluluğunun getirilmesi,

gibi hususlar düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 4250 sayılı Kanunun 7 nci maddesi değiştirilerek 22:00 ila 06:00 saatleri arasındaki perakende alkollü içki satış yasağına ilişkin idari para cezasının artırılması, beş yıl içinde üçüncü defa yasağı ihlal edenin satış belgesinin iptal edilmesi ve iki yıl faaliyetten men edilmesi öngörülmektedir. Yine, 18 yaş altına alkol satış yasağını beş yıl içinde üçüncü defa ihlal edenin satış belgesinin iptal edilmesi ve iki yıl faaliyetten men edilmesi hedeflenmektedir. Böylece, söz konusu yasakların uygulanabilirliğinin ve önleyiciliğinin artırılarak toplum sağlığının daha iyi bir şekilde korunması amaçlanmaktadır.

Madde 2- Tarım ve Orman Bakanlığı tarım kooperatifleriyle ilgili geniş bir alt yapıya sahip olduğundan, madde ile 6200 sayılı Kanunun ek 10 uncu maddesi yürürlükten kaldırılarak sulama kooperatifleriyle ilgili iş ve işlemlerde Tarım ve Orman Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Madde 3- Sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla oluşturulan ve yüzölçümü 3 hektarı aşan ağaçlık alanlar meri mevzuat kapsamında özel orman sayılması nedeni ile vatandaşların kendi arazilerine fidan dikme konusunda tereddüt yaşadığı ve ağaçlandırma yapmaktan kaçındığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle, madde ile 6831 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla ağaçlandırma yapılmasının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Madde ile, 6831 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde değişiklik yapılarak; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine ve orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulabilmesine izin verilebilmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması halinde verilen izinlerin iptal edileceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 5- Madde ile, 6831 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinde değişiklik yapılarak; bozuk orman alanlarında odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, ile orman bitkisi fidanlıklarını izin almadan kuranlara ve mantar-tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini izin almadan yapanlara yönelik yaptırımların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 6- Madde ile, 6831 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinde değişiklik yapılarak; sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla oluşturulan ve yüzölçümü 3 hektarı aşan alanlardaki ağaçların da izinsiz olarak kesilememesi hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca sahipli arazilerde izinsiz olarak ağaç kesilmesine yönelik halihazırda uygulanan idari para cezası daha caydırıcı ve orantılı olacak şekilde yeniden belirlenmektedir.

Madde 7- Madde ile 6831 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinde değişiklik yapılarak; özel bütçeli bir kuruluş olan Savunma Sanayii Başkanlığı'nın 6831 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilerek, Başkanlık tarafından yapılacak savunma maksatlı tesis ve bunların müştemilatlarına bedelsiz olarak izin verilebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 8- Madde ile; süreç içerisinde uygulama kabiliyeti kalmayan, idari yapılanmalar ve mevzuat değişiklikleri neticesinde güncelliğini yitiren 969 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 9- Madde ile 4634 sayılı Kanunun 2/A maddesinde değişiklik yapılarak şeker piyasası faaliyetlerine yönelik denetimin etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Yapılan düzenlemeye göre şirket ve fabrikalar dışında kalan ve şeker piyasasında faaliyet göstererek şekerini hammadde olarak kullanan veya ticaretini yapan gerçek ve tüzel kişiler nezdinde de denetim yapılabilecektir.

Madde 10- Madde ile, 4634 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde değişiklik yapılarak; Tarım ve Orman Bakanlığının şirket ve fabrikalar ile piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan ve satan gerçek ve tüzel kişiler nezdinde yaptığı inceleme, araştırma ve denetim görevi sırasında; istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması veya hiç bilgi verilmemesi ya da yerinde inceleme ve denetim imkânının verilmemesi hallerinde uygulanacak idari para cezalarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11- Tütün mamullerinin ve alkolün yasa dışı ticaretini önlemek amacıyla 4733 sayılı Kanun 4/B maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Madde ile; makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresinin ve alkolün üretiminin ve satışının Tarım ve Orman Bakanlığının denetiminde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- Madde ile 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılarak, yurt içi piyasaya arz amacıyla üretilen tütün mamullerinde Türkiye’de üretilen tütünlerin kullanım oranlarının artırılarak, tütün ithalatının azaltılması ve ithalat yoluyla temin edilen tütünler yerine çiftçilerimizin ürettiği tütünlerin kullanılması amaçlanmaktadır.

Madde 13- Madde ile 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Buna göre:

- Tarım ve Orman Bakanlığında (Bakanlık) izin almadan makaron, yaprak sigara kağıdı ve sigara filtresi fabrikası veya imalathanesi kuran ve işletenler, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve beş binden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır.

- Bakanlıktan belge almamış kişilerden makaron ve yaprak sigara kağıdı alanlara veya bu kişilere makaron ve yaprak sigara kağıdı satanlara,

- Belgesinde belirtilen işyeri dışında satış yapan toptan veya perakende makaron, yaprak sigara kağıdı satıcılarına,

- Bakanlıktan satış belgesi almadan makaronun ve yaprak sigara kağıdının toptan veya perakende satışını yapanlara,

- Bakanlıktan uygunluk belgesi almadan sigara filtresi üretenler ile satanlara,

- İnternet, televizyon, faks ve telefon gibi elektronik ticaret araçları ya da posta ile sipariş yöntemi kullanarak etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütün ve yaprak sigara kağıdı satanlara,

- Yerli tütün kullanım zorunluluğuna uymayanlara,

- Mevzuatta tanımlanmış amacı dışında ya da teknik düzenlemesine uygun olmayan etil alkolü bulunduranlara, satışa sunanlara veya satanlara,

çeşitli miktarlarda idari para cezaları öngörülmektedir. Ayrıca otomatik tütün mamulü satış makinelerinin mülkiyetinin kamuya geçirilebilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 14- Madde ile 4733 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek; %30'luk yerli tütün kullanım zorunluluğunun 2022 yılından başlamak üzere kademeli olarak uygulanması düzenlenmektedir. Buna göre söz konusu oran 2022 yılında %17, 2023 yılında %21 ve 2024 yılında %25 olarak uygulanacaktır.

Madde 15- Avcılık faaliyeti her ne kadar sınırlı bir kesim tarafından icra edilmekte ise de esas olarak toplumun tamamını ilgilendirmektedir. Bu maksatla, doğal kaynaklarımızı verimli kullanarak gelecek nesillere aktarılmasını, alınacak kararların ülke genelini yansıtacak şekilde daha sağlıklı bir değerlendirmeden geçmesini sağlamak için, 4915 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde düzenlenen Merkez Av Komisyonu üyeleri arasına, çevre ve doğa gönüllüsü kuruluşlarından üç temsilci, fen edebiyat fakültelerinin biyoloji bölümlerinden bir öğretim görevlisi olmak üzere dört üyenin daha dahil edilerek komisyon üye sayısının yirmibeşe çıkarılması amaçlanmaktadır.

Madde 16- Madde ile 5403 sayılı Kanunun 8/A maddesinde değişiklik yapılarak; yeter gelirlî tarım arazilerin ekonomik bütünlüğe sahip kısımlarının da parsel bazında satılabilmesi sağlanmaktadır.

Madde 17- Madde ile 5403 sayılı Kanunun 8/B maddesinde değişiklik yapılarak; tarım arazilerinde ifraz, hisselendirme, pay temliki, elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, elbirliği mülkiyetinin devri, paylı mülkiyet olarak intikal, taksim ve vasıf değişikliği talebi olması halinde Tarım ve Orman Bakanlığından görüş alınarak işlem yapılması; tarım arazilerinin aynen mülkiyet devri işlemlerinin ise doğrudan tapu müdürlükleri tarafından yapılabilmesi amaçlanmaktadır. Bu suretle, tarım arazilerinin bölünmesi engellenmekle birlikte tarım arazilerinin mülkiyet devrinin hızlı bir şekilde yapılması hedeflenmektedir.

Madde 18- 5403 sayılı Kanunun 8/İ maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan vergi ve harç muafiyetinden yalnızca yeter gelirlî büyüklüğü haiz tarım arazilerinin mirasçuları faydalandırılmaktadır. Ancak, mirasçılardan anlaşma sağladıkları arazi büyüklüğünün yeter gelirin altında olması halinde, bu mirasçılar vergi muafiyetinden yararlanamamaktadır.

Mevcut durumdaki eşitsizliği gidermek ve bir yıl içinde anlaşma sağlayan tüm mirasçılara vergi ve harç muafiyeti sağlanabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Yine, hisseliliği azaltmak ve hissedarların kendi aralarında anlaşmalarını teşvik etmek amacıyla asgari tarımsal arazi büyüklüğünün paydaşlara aynen devri halinde de bu işlemlerden doğan vergi ve harçların alınmaması öngörülmektedir.

Madde 19- Sınırdış arazi sahibinin ön alım hakkı uygulaması tarımsal bütünlüğün korunması amacıyla düzenlenmiş olmasına rağmen, söz konusu hakkın süreç içerisinde kötüye kullanılarak tarım arazilerinin gerçek değerinin altında elde edilebildiği bir usul olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Netice olarak, sınırdış tarım arazileri için getirilen ön alım hakkı, beklenen faydadan daha çok çiftçilerin mağduriyetlerine neden olmuştur. Bu nedenle, madde ile, sınırdış arazi sahibinin ön alım hakkını düzenleyen 5403 sayılı Kanunun 8/İ maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 20- Madde ile tarım arazilerinin kullanımında tarımsal üretimin olumsuz etkilenmemesi, verimin azalmaması, izne konu alanların çevresindeki tarım arazilerinin korunması ve tarımsal amaçlı arazi kullanım planlarının etkin olarak uygulanabilmesi amacıyla, yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için izin verilerek planlanmış alanlar haricinde, imar planlarında tarımsal niteliği korunacak alan olarak ayrılan yerler ile kamu yararı kararı alınarak tarım dışı amaçla kullanım izni verilen yerlerin, bu amaç dışında kullanılabilmesi ve planlanabilmesi için yeniden izin alınması şartı getirilmektedir.

Madde 21- Madde ile büyük ova koruma alanları içerisindeki tarım arazilerinin kullanımında tarımsal üretimin olumsuz etkilenmemesi, verimin azalmaması, izne konu alanların çevresindeki tarım arazilerinin korunması ve tarımsal amaçlı arazi kullanım planlarının etkin olarak uygulanabilmesi amacıyla, yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için izin verilerek planlanmış alanlar haricinde, izin verilen yerlerin yeniden izin alınmaksızın bu amaç dışında kullanılmayacağına ve planlanamayacağına dair düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Madde 22- 5403 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde yapılan değişiklikle; mezkur Kanun kapsamındaki denetimlerin daha etkin hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda tarım arazilerini tarımsal amaçlı projelerde veya tarım dışı amaçlı kullanımlarda verilen izinlerin amaca yönelik kullanılıp kullanılmadığının hızlı bir şekilde denetlenmesi, denetim sonucunda tespit edilen uyumsuzlukların ilgili mercilere iletilmesi ve gereğinin yapılması düzenlenmektedir. Ayrıca yine caydırıcılığı artırmak amacıyla, denetimler sırasında ihlal tespit edilmesi halinde tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince şerh düşülmesi öngörülmektedir.

Madde 23- Madde ile 5403 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde değişiklik yapılarak; tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projelerine aykırılık durumunda uygulanan yaptırımlar caydırıcı hale getirilmektedir. Buna göre, aykırılığın ilk tespitinde 1.000 TL'den az olmamak üzere bozulan arazinin her bir m²'si için 10 TL idari para cezasının uygulanması ve aykırılığın giderilmesi (yıkılması/gerekli izinlerin alınması) için 2 ay süre verilmesi, bu süre içinde aykırılık giderilmezse ilk aşamada uygulanan idari para cezasının üç katı olarak uygulanması ve 1 ay içinde belediye veya il özel idaresince yıkılması; belediye veya il özel idaresince yıkılmaması durumunda aykırı yapı Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yıkılarak yapılan masrafın 2 katı Bakanlık tarafından ilgili belediye veya il özel idaresinden tahsil edilmesi hususları düzenlenmektedir.

Madde 24- Madde ile 5403 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde değişiklik yapılarak; tarımsal amaçlı yapılara ve tarım dışı arazi kullanımına izinsiz başlanması, alınan izne uygun kullanılmaması veya hazırlanan toprak koruma projelerine uyulmaması halinde uygulanan yaptırımlar caydırıcı hale getirilmektedir. Buna göre, ilk tespitte 1.000 TL'den az olmamak üzere bozulan arazinin her bir m²'si için 10 TL idari para cezasının uygulanması ve aykırılığın giderilmesi (yıkılması/gerekli izinlerin alınması) için 2 ay süre verilmesi, bu süre içinde aykırılık giderilmezse ilk aşamada uygulanan idari para cezasının üç katı olarak uygulanması ve 1 ay içinde belediye veya il özel idaresince yıkılması; belediye veya il özel idaresince yıkılmaması durumunda aykırı yapının Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yıkılarak yapılan masrafın 2 katı Bakanlık tarafından ilgili belediye veya il özel idaresinden tahsil edilmesi düzenlenmektedir.

Madde 25- Madde ile; 5403 sayılı Kanunun 20 nci ve 21 inci maddesine aykırılık teşkil eden yapının tarımsal yapı olması durumunda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıl boyunca anılan maddeler kapsamındaki idari para cezalarının yarısının uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 26- Madde ile, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün (DSİ) tarla içi sulama sistemi desteklemelerine ilişkin yetkilerinin, DSİ'nin de bağlı bulunduğu ve tüm tarımsal desteklemekle ilgili yetkiye sahip olan Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından tek bir merkezden yürütülmesine ve kırsal kalkınma destekleri arasına modern sulama sistemleri desteklerinin de eklenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 27- Madde ile; kayıt dışılığı ve vergi kaybını önlemek amacıyla makaron ve yaprak sigara kağıdının 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin kapsamına alınması öngörülmektedir.

Madde 28- Madde ile, tüketici haklarının etkin bir şekilde korunabilmesi amacıyla 5996 sayılı Kanuna yanılıcı yayın tanımı eklenmektedir. Bu tanıma göre; her türlü yazılı, görsel, işitsel ve dijital iletişim araçları üzerinden yapılan ve ticari reklam kapsamına girmeyen, gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı yayınlar, yanılıcı yayın kabul edilecektir.

Madde 29- 5996 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde yapılan değişiklikle; taklit ve tağşış yapılmış ürünlerin işleme tabi tutulmasının ve piyasaya arz edilmesinin yasaklanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, bilimsel dayanağı ve kanıtı olmayan, genellikle ilgili konuda uzmanlığı bulunmayan kişiler tarafından, tüketicinin beslenme alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, yazılı ve görsel medya üzerinden hızlı yayılan, gıdalar hakkında yanılıcı, yanlış, yanlış yönlendirici, art niyetli ve kulaktan dolma bilgiler ile gıdada bilgi kirliliği oluşturan beyanlarla tüketicide gıda güvenliği adına endişe, korku ve güvensizlik yaratılmasını engellemeye yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 30- Madde ile, 5996 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde değişiklik yapılarak toplum sağlığını korumaya yönelik tedbirler alınmaktadır. Buna göre;

- Kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak gıdaları üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecilerine bir yıldan beş yıla kadar hapis ve bin günden beş bin güne kadar adli para cezası verilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, fiilin üç yıl içinde tekrarlanması durumunda gıdayı üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecisinin beş yıldan on yıla kadar gıda sektörü faaliyetinden men edilmesi hüküm altına alınmaktadır.

- Taklit ve tağşış edilmiş gıda ve yem ürünlerini üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda veya yem işletmecisi ile taklit veya tağşış edilmiş gıda ve yem izlenebilirliğini sağlamadan piyasaya arz eden perakende gıda veya yem işletmecisi idari yaptırıma tabi tutulmakta; söz konusu fiiller 2 yıl içinde tekrarlanması halinde suç olarak kabul edilmekte ve ayrıca gıdayı üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecisinin beş yıldan on yıla kadar gıda ve yem sektörü faaliyetinden men edilmesi hüküm altına alınmaktadır.

- Yanılıcı yayında bulunanlara yönelik yirmi bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar idari parası düzenlenmektedir.

Madde 31- 5996 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen yanılıcı yayınlarla ilgili hükümlerle uyumlu olarak; madde ile 6112 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde düzenlenen yayın hizmetleri ilkelerine ilave yapılmaktadır. Buna göre; yayın hizmetleri, ticari reklam kapsamına girmeyen, gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, gerçeğe aykırı nitelikte olmayacaktır.

Madde 32- Madde ile 6112 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde değişiklik yapılarak; ticari reklam kapsamına girmeyen, gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, gerçeğe aykırı nitelikteki yayın hizmetlerine yönelik idari yaptırımlar düzenlenmektedir.

Madde 33- Yürürlük maddesidir.

Madde 34- Yürütme maddesidir.

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu

6/7/2020

Esas No: 2/2985

Karar No: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2985 esas numaralı “Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 30/6/2020 ve 1/7/2020 tarihlerinde yapılan toplantılarında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

1. Giriş

Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekili tarafından 24/06/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilen 2/2985 esas numaralı “Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 30/6/2020 ve 1/7/2020 tarihli toplantılarında görüşülüp kabul edilmiştir. Kanun Teklifinin görüşmelerine; Aydın Milletvekili Metin Yavuz’un yanı sıra Tarım ve Orman Bakanı Yardımcısı Fatih Metin, Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili birimleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri de katılmıştır.

2. Teklifin İçeriği

2/2985 esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifiyle

- 22:00-6:00 saatleri arasında perakende içki satışı ve 18 yaşından küçüklere içki satışına yönelik daha sıkı önlemler alınması amacıyla, bu yasakları ihlal edenlere belirli şartlar altında, ruhsat iptali ve faaliyetten men cezalarının getirilmesi,

- Sulama kooperatiflerinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nün (DSİ) görev alanından çıkarılıp, daha geniş bir altyapıya sahip olması sebebiyle, Tarım ve Orman Bakanlığının görev alanına dâhil edilmesi,

- Sahipli arazilerde ekim dikim yoluyla ağaçlandırmayı teşvik etmek amacıyla bazı ağaçlık alanların orman sayılmaması,

- Ormanlarda Orman Genel Müdürlüğü’nün izniyle bozuk orman alanlarında yapılabilecek iktisadi faaliyetlere yenilerinin eklenmesi,

- Orman alanlarında izne bağlı ekonomik faaliyetlere yenilerinin eklenmesi,

- Bazı sahipli arazilerde izinsiz ağaç kesilmesine yönelik cezaların arttırılması,

- Savunma Sanayii Başkanlığının, devlet ormanları üzerinde savunma tesisleri yapmasına bedelsiz olarak izin verilebilmesinin önünün açılması,

- Şeker piyasasında Tarım ve Orman Bakanlığının denetim yetkisinin güçlendirilmesi ve yaptırımların yeniden düzenlenmesi,

- Tarım ve Orman Bakanlığının izin verme ve denetim yetkisinin; makaron, sigara kâğıdı ve alkolün üretim, satış ve sunum faaliyetlerini de kapsayacak şekilde genişletilmesi,

- Yerli tütünün desteklenmesi amacıyla, tütün üreticilerine, ürettikleri mamullerde en az yüzde otuz Türkiye’de üretilen tütün kullanma zorunluluğunun getirilmesi,

- Merkez av komisyonunun yapısında ve üye sayısında değişiklik yapılması,

- Yeter gelirlili tarımsal arazilerin ekonomik bütünlüğe sahip kısımlarının da parsel bazında satışın önünün açılması,

- Tarımsal araziler üzerinde ifraz, hisselendirme, pay temlikli gibi bazı aynı hakların devrinde Tarım ve Orman Bakanlığının izninin gerekli kılınması,

- Asgari tarımsal arazi büyüklüklerinin altındaki payların paydaşlar arasında aynen devri halinde, paydaşların tapu harçlarından muaf tutulması,

- Kötüye kullanıldığı gerekçesiyle, sınırdaş tarımsal arazi maliklerinin önalım hakkının kaldırılması,

- Belirli şartlar altında tarım dışı amaçla kullanılmasına izin verilen tarım arazilerinin yeniden izin alınmaksızın bu amaçla kullanılmaması, ancak yerleşim alanlarının gelişim ihtiyaçlarını karşılamak için verilen izinlerde bu şartın aranmaması,

- 5403 sayılı Kanunda belirtilen izinlere uyulmaması halinde valiliklerce yapılan tespitlerin bir ay içinde Bakanlığa bildirilmesi ve aykırılıkların 7 gün içinde tapuya kayıtlarına geçirilmesi,

- Tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projelerine aykırılıkların valiliklerce resen tespit ettirilmesi, yaptırım uygulanması için plan ve projeye aykırılığın yeterli bir sebep haline getirilmesi, uygulanacak idari para cezalarının arttırılması, büyük ova koruma alanlarında bu cezaların iki kat daha fazla olması, verilen süre içinde sorumlular tarafından yıkılmayan izinsiz yapıların belediyeler veya il özel idareleri tarafından yıkılarak masrafların sorumlulardan tahsil edilmesi ve ayrıca bu yapıları yıkmayan belediye veya il özel idaresine de yaptırımlar getirilmesi,

- Kamuoyunda hobi bahçeleri olarak adlandırılan bazı yapılarda olduğu gibi tarım arazilerinin amacı dışında kullanılması halinde uygulanacak idari para cezalarının arttırılması, büyük ova koruma alanlarında bu cezaların iki kat daha fazla olması, verilen süre içinde sorumlular tarafından yıkılmayan izinsiz yapıların belediyeler veya il özel idareleri tarafından yıkılarak masrafların sorumlulardan tahsil edilmesi ve ayrıca bu yapıları yıkmayan belediye veya il özel idaresine de yaptırımlar getirilmesi,

- Toprağın korunmasında daha sıkı tedbirler alınması amacıyla; toprak koruma projelerine aykırılıklar durumunda da benzer şekilde idari para cezalarının arttırılması, büyük ova koruma alanlarında bu cezaların iki kat daha fazla olması, verilen süre içinde sorumlular tarafından yıkılmayan izinsiz yapıların belediyeler veya il özel idareleri tarafından yıkılarak masrafların sorumlulardan tahsil edilmesi ve ayrıca bu yapıları yıkmayan belediye veya il özel idaresine de yaptırımlar getirilmesi,

- Modern sulama sistemleri yatırımlarına yönelik desteklerin DSİ'nin yetki alanından alınarak Bakanlığın yetki alanına dâhil edilmesi,

- Makaron ve yaprak sigara kâğıdı kaçakçılığına verilecek cezaların belirlenmesi,

- Gıda ürünlerinde ve yemlerde taklit ve tağşişin yasaklanması,

- “Yanıltıcı yayın” tanımlamasının getirilmesi ve gıda güvenliği ile güvenilirliği hususunda yanıltıcı yayın yapılamayacağına hüküm altına alınması,

- Yanıltıcı yayın ilkesine uymayan medya hizmet sağlayıcılarına uygulanacak yaptırımların belirlenmesi,

öngörülmektedir.

3. Komisyonumuzda Teklifin Genel Üzerinde Yapılan Görüşmeler

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerde Komisyon Başkanı Kars Milletvekili Yunus Kılıç; bu Kanun teklifi ile tarım arazilerinin korunması, ormancılığın geliştirilmesi, taklit ve tağşiş yapılan ürünlere getirilen müeyyidelerin ağırlaştırılması, tütün kullanımında yerli tütün oranının yükseltilmesi, tütün üreticilerinin korunması, gıda güvenliği ve güvenilirliği konusunda yanıltıcı yayım tarifinin

yapılması ve bu yanıltıcı yayınları yapanlarla uygulanacak müeyyidelerin belirlenmesi ve şeker piyasasında denetimin genişletilmesi gibi birçok alanda düzenlemeler ve çözüm önerileri getirildiğini belirtmiştir.

Kanun Teklifinin ilk imza sahibi Aydın Milletvekili Metin Yavuz bu Kanun teklifiyle;

- Tarım topraklarının korunması amacıyla 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun ihlallerine yönelik daha sıkı denetimler ve caydırıcı yaptırımlar getirilmesinin,

- Toplum sağlığının korunması amacıyla taklit ve tağşiş yapılmış gıda ve yem ürünlerini piyasaya arz edenlere yönelik tedbirler alınmasının,

- Tüketici haklarının daha etkin bir şekilde korunması amacıyla gıdalar hakkında bilimsel dayanaktan yoksun açıklamalarla tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen yayınlara karşı önlemler alınmasının,

- Sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla ağaçlandırma yapılmasının teşvik edilmesinin,

- Bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine ve orman alanlarında üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulabilmesine izin verilmesinin,

- Sahipli arazilerde izinsiz olarak ağaç kesilmesine yönelik hâlihazırda uygulanan idari para cezalarının ve bu fiile yönelik caydırıcılığın artırılmasının,

- Tütün Kanunu kapsamında yapılan değişikliklerle makaronun, yaprak sigara kâğıdının, sigara filtresinin ve alkolün üretimini ve satışını Tarım ve Orman Bakanlığının denetiminde gerçekleştirilmesi ve bu ürünler hakkında kanun hükümlerini ihlal edenlere yönelik yaptırımların güncellenmesinin,

- Türkiye'de üretilen tütünlerin kullanım oranlarının artırılması ve tütün ithalatının azaltılması amacıyla tütün mamulü üreticilerine yüzde 30 yerli tütün kullanma zorunluluğunun getirilmesinin,

- 22.00-6.00 saatleri arasında içki satışında ve 18 yaş altındaki kişilere içki satışında, belirli şartlar altında, satış belgesi iptali ve iki yıl faaliyetten men cezalarının getirilmesinin,

- İnternet, televizyon, faks ve telefon gibi elektronik ticaret araçları ya da posta ile sipariş yöntemini kullanarak etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütün ve yaprak sigara kâğıdı satanlara, yerli tütün kullanım zorunluluğuna uymayanlara ve mevzuatta tanımlanana amaçlar dışında ya da teknik düzenlemelere uygun olmayan etil alkolü bulunduranlara, satışa sunanlara veya satanlara yönelik idari para cezaları getirilmesinin,

- Kayıt dışılığı ve vergi kaybını önlemek amacıyla makaron ve yaprak sigara kâğıdı kaçakçılığının Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun kapsamına alınmasının,

- Sulama kooperatiflerinin ve sulama sistemlerine yönelik desteklemelerin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün (DSİ) görev alanından çıkarılarak daha geniş bir altyapıya sahip Tarım ve Orman Bakanlığının görev alanına dâhil edilmesinin,

- Özel bütçeli bir kuruluş olan Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından yapılacak savunma maksatlı tesis ve bunların müştemilatlarına izin verilirken bedel alınmamasının,

- Şeker Kanunu'nda yapılan değişikliklerle şeker piyasasına yönelik denetimlerin kapsam ve etkinliğinin artırılmasının,

- Merkez Av Komisyonu üyeleri arasına, çevre ve doğa gönüllüsü kuruluşlardan 3 temsilci, fen edebiyat fakültelerinin biyoloji bölümlerinden bir öğretim görevlisi olmak üzere 4 üyenin daha dâhil edilerek Komisyonun üye sayısının 25'e çıkarılması ve toplumun çeşitli kesimlerinden geniş katılım sağlanmasının

amaçlandığını ifade etmiştir.

Kanun Teklifinin geneline yönelik eleştiriler ve öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- "Torba kanun" usulü, yasamanın kalitesini düşürmektedir.

- Teklif; kamuoyunda yeterince tartışılmadan ve kendisinden etkilenenlerin bilgisine sunulmadan Komisyonun gündemine getirilmiştir, bu yöntem demokratik değildir.

- Teklifin genel gerekçesinde yer alan bilgiler gerçeği yansıtmamaktadır.

- Tarımı tartışırken büyüme değil bölüşüm, ne kadar para kazanıldığı değil "insan" esas alınmalıdır.

- Belirli saatlerde içki satışının yasaklanması ve buna yönelik cezaların arttırılması doğru değildir, bu tür yasaklar suiistimalleri doğurmaktadır. Bu yasaklar birçok işletmenin kapanmasına da yol açabilir.

- İçki ve sigara üzerindeki vergi yükü çok fazladır. Bu ürünlerin fiyatlarının artması tüketimi azaltmamakta, kaçak yollarla üretimi teşvik etmektedir.

- Kanunda yer alan "bozuk orman" gibi ifadeler uygun değildir çünkü bir orman bozulmuşsa veya tahrip olmuşsa insan eliyle bozulmuştur. Yapılması gereken, o alanlarda birtakım iktisadi faaliyetlere izin vermek değil, o alanın rehabilite edilmesidir.

- "Bozuk orman" tanımlaması, ormanların özelleştirilmesine giden sürece zemin hazırlamaktadır, bu Anayasaya aykırıdır.

- Ormanlar hiçbir şekilde özel işletmelere üretim yapmaları için tahsis edilmemelidir.

- Ormanlar bireylerin inşa edebileceği alanlar değildir, dolayısıyla "özel orman" tanımı ve yaklaşımı doğru değildir.

- Şeker piyasasında büyük şirketler denetlenememektedir, Şeker Kanununda yapılan değişiklikle aslında denetlenemeyen büyük şirketlerin değil küçük şirketlerin denetiminin önü açılmaktadır.

- Tütün mamulü üreticilerine yüzde 30 yerli tütün kullanma zorunluluğu getiren maddenin uygulanmasında geçiş hükümlerine yer verilmemeli ve ilgili madde derhal yürürlüğe girmelidir.

- Tütün mamulü üreticilerine yüzde 30 yerli tütün kullanma zorunluluğu getiren hükme uymamanın cezası yeterli değildir, bu hüküm amacına hizmet etmeyebilir, cezaların arttırılması gerekmektedir.

- Sarmalık kıyılmış tütün satışına ilişkin yeni bir ceza getirilmektedir ancak bununla ilgili zaten bir ceza öngörülmektedir. Aynı fiile iki cezanın öngörülmesi hukuk tekniği açısından doğru değildir.

- Hobi bahçeleri tamamen yasaklanmamalı, mutlak tarım arazilerinde yapılmasına izin verilmemeli ancak belediyelerin ve ziraat fakültelerinin denetimi altında bir sosyal hizmet alanı olarak kent bahçeciliği şeklinde devam etmeleri sağlanmalıdır.

- Önalım hakkı birtakım suiistimallere yol açsa da onu tamamen kaldırmak yerine birtakım şartlara bağlamak daha doğru bir çözüm olacaktır. Aynı tarla içindeki önalım hakkının devam etmesi arazilerin bölünmesinin önüne geçecektir.

- Önalım hakkının çok da uzun olmayan bir süre önce getirilmesi ve bu teklifle tekrar kaldırılmasının öngörülmesi, yasamadaki kalitesizliği göstermektedir.

- Gıda güvenliği konusunda yaptırımlar sertleştirilmiş olsa da bu yaptırımların sorumlu kişilere değil şirketlere uygulanacak olması caydırıcılığı azaltmaktadır.

- Gıda güvenliği ve güvenilirliği konusunda “yanıltıcı yayın” tanımı muğlaktır, bu yasağa getirilen cezalar kötüye kullanıma açıktır, dolayısıyla bu alanın titizlikle değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bilimsel bilgiler zaman içerisinde değişmektedir, mesela geçmişte bilimsel olarak çok faydalı olduğu düşünülen bazı kimyasallar bugün artık zararlı olarak görülmektedir. Kısacası; bir açıklamanın bilimsel dayanaktan yoksun “yanıltıcı yayın” olarak değerlendirilmesinin, gelişmelerin gerisinde kalan bir değerlendirme olma ihtimali her zaman vardır ve bu durum mağduriyetlere sebebiyet verebilir.

- “Yanıltıcı yayın” yasağı, ifade hürriyetinin önünde engel teşkil edecektir.

- Gıda güvenilirliğinin hayata geçirilmesi için belediyelerin sağlık birimlerinin denetimlerine ihtiyaç vardır, oysa bu birimlerin gıda denetimi yetkisi bulunmamaktadır.

- Savunma Sanayii Başkanlığına verilecek izinler ormanları tahrip edecek niteliktedir.

- Av komisyonlarına bilim insanlarının dâhil edilmesi, kara avcılığını meşrulaştırmamalıdır.

- Av komisyonlarına bir ekolog ve bir ziraat mühendisinin de dâhil edilmesi uygun olacaktır.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerin tamamlanmasını müteakip maddeleri üzerinde görüşmelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanun Teklifinin;

Çerçeve 1 inci maddesi redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir,

Çerçeve 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir,

Çerçeve 4 üncü maddesi redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir,

Çerçeve 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir,

Çerçeve 6 ncı maddesi redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir,

Çerçeve 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir,

Çerçeve 8 inci maddesi kabul edilen aynı mahiyette üç önerge doğrultusunda teklif metninden çıkarılmıştır,

Ekli krokide gösterilen alanda su ürünleri yetiştiriciliği konulu tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi kurulabilmesi amacıyla, 3621 sayılı Kanuna ek 4 üncü maddenin eklenmesini öngören önerenin kabulü doğrultusunda yeni 8 inci madde kabul edilmiştir,

Çerçeve 9 uncu maddesi redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir,

Çerçeve 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir,

Çerçeve 15 inci maddesi redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir,

Mevcut çerçeve 15 inci maddesinden sonra gelmek üzere; bazı hayvanların bilimsel yönden araştırılması, insana ve mala zarar verenlerin avlatılması, diplomatlar, uluslararası kuruluş temsilcileri

veya Devlet misafirleri gibi üst düzey temsilcilere gerektiğinde ücretsiz av yaptırılabilmesi amacıyla, 4915 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin değiştirilmesini öngören yeni çerçeve 16 ncı madde önergesi kabul edilmiş ve bu doğrultuda madde numaraları teselsül ettirilmiştir,

Çerçeve 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 üncü maddeleri, teselsül ettirilerek 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 ve 25 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir,

Çerçeve 25 inci maddesi redaksiyona tabi tutularak 26 ncı madde olarak kabul edilmiştir,

Çerçeve 26 ncı maddesi 27 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir,

Çerçeve 27 nci maddesi redaksiyona tabi tutularak 28 inci madde olarak kabul edilmiştir,

Çerçeve 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 üncü maddeleri teselsül ettirilerek 29, 30, 31, 32, 33, 34 ve 35 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca oluşturulacak metnin kanun dili ve tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyonumuza redaksiyon yetkisi verilmesi hususu oya sunulmuş ve kabul edilmiştir. Kanun Teklifinin tamamı, değiştirilen madde ve ihdas edilen maddeler dâhil olmak üzere, tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla; terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca, Kanun Teklifinin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonun temsil edilmesi amacıyla Adana Milletvekili Abdullah Doğru ve Çankırı Milletvekili Salim Çivitcioğlu özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yunus Kılıç</i>	<i>Hasan Kalyoncu</i>	<i>Fatma Aksal</i>
Kars	İzmir	Edirne
Kâtip	Üye	Üye
<i>Zafer Işık</i>	<i>Ayhan Barut</i>	<i>Abdullah Doğru</i>
Bursa	Adana	Adana
	(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Muharrem Varlı</i>	<i>Yakup Taş</i>	<i>Ayhan Altuntaş</i>
Adana	Adıyaman	Ankara
		(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Rıza Posacı</i>	<i>Orhan Sarıbal</i>	<i>Salim Çivitcioğlu</i>
Aydın	Bursa	Çankırı
	(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Ahmet Sami Ceylan</i> Çorum	Üye <i>Ebubekir Bal</i> Diyarbakır	Üye <i>Okan Gaytancıoğlu</i> Edirne (Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye <i>Cihan Pektaş</i> Gümüşhane	Üye <i>Hüseyin Şanverdi</i> Hatay	Üye <i>Dursun Ataş</i> Kayseri (Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye <i>Selahattin Minsolmaz</i> Kırklareli	Üye <i>Bekir Başevirgen</i> Manisa (Muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>Cengiz Gökçel</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye <i>Rıdvan Turan</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>Nusrettin Maçın</i> Şanlıurfa (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>İbrahim Halil Yıldız</i> Şanlıurfa
	Üye <i>İlhami Özcan Aygun</i> Tekirdağ (Muhalefet şerhimiz ektedir)	

MUHALEFET ŞERHİ

TBMM Başkanlığı tarafından 24 Haziran 2020 tarihinde esas komisyon olarak TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu'na havale edilen ve 01.07.2020 tarihinde kabul edilen 2/2985 Esas Numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin Cumhuriyet Halk Partisi Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyeleri olarak değerlendirmelerimiz ile görüş, öneri ve eleştirilerimiz aşağıda belirtilmiştir.

Tarım tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz için de oldukça stratejik önemde bir sektördür. Yaşamın tüm bileşenleri ve alanlarını yakından ilgilendiren tarım, tek kişinin ortak akla ihtiyaç duymadan yönetebileceği bir sektör değildir. Yıllardır dile getirilen, üniversitelerden mesleki örgütlere, uzmanlardan sektör paydaşlarına herkesin ifade ettiği ve Koronavirüs salgınıyla birlikte önemi bir kez daha ortaya çıkan tarımda, 'Ulusal ve Sürdürülebilir' politikalar belirlenmesi şarttır. Bu zorunluluk ışığında, bütüncül ve kapsayıcı, nitelikli ve kamucu önlemler almak, düzenlemeler yapmak ve adım atmak zorunludur. Eğer böyle bir yöntem belirlenmezse, günü birlik adımlar, pansuman nitelikteki tedaviler, eksik çözümler ve yanlış düzenlemelerle gıda, tarım ve ormanla ilgili alanlardaki sorun yumağı, her geçen gün biraz daha büyüyecek ve içinden çıkılmaz bir hale gelecektir.

Bu nedenle tarımla ilgili yapılacak olan her türlü yasal değişikliğin ve düzenlemenin, sektör paydaşları, ilgili mesleki kuruluşları, birlikler, odalar, sendikalar ve üniversitelerin de dahil edildiği bir geniş platform etrafında tartışılarak şekillenmesi gerekmektedir. Ne yazık ki ülkemizde tek adam yönetimine özgü 'Ben bilirim' ve 'Yaptım oldu' tavrı bu yasa teklifi sırasında da kendisini göstermiştir. TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu'nda görüşülen yasa teklifi taslağı da bu 'kibirli' anlayışın ürünüdür. İçerisinde olumlu bulunan bazı düzenlemeler yer alsada da 'ortak akıl' etrafında hazırlanmadığı için eksiktir. 25 Haziran 2020 tarihinde komisyon üyelerinin haberdar edildiği ve 30 Haziran - 1 Temmuz 2020 tarihlerinde komisyonun sadece 2 gün görüştüğü yasa teklifi, yeterli sürede incelenip gerekli düzenlemeler yapılamamış, sektör paydaşlarınca tartışılıp üzerinde tam bir uzlaşa sağlanamamıştır.

Önümüzdeki yıllarda artan nüfus, iklim değişikliği, uluslararası şirketlerin gıda üzerindeki gücü, su kaynaklarının kısıtlılığı, toprak kayıplarının artması ve verimli toprakların kaybedilmesi gibi nedenlerle tarımsal üretimin nüfusa yetmediği durumlarda gıda egemenliği ve buna bağlı olarak gıda güvenliği, ülkelerin geleceğe güvenli bakabilmesi için en stratejik konular olacaktır.

Ülkemizde tarım AKP iktidara geldiği günden bugüne artan bir biçimde dışa bağımlı hale gelmiştir. Bu durum tarımın Gayrisafı Yurtiçi Hasıla (GSYH) içindeki payının sürekli düşmesiyle gerçekleşmiştir. 2002 yılında GSYH içinde tarımın payı %10.3 iken 2019 yılında bu oran %6.4'e düşmüştür. Eğer 2002 yılında GSYH içindeki %10.3'lük payı korunabilseydi tarımsal hasılamız 2019 yılında 440 milyar TL olacaktı. Bu oran korunamadığından, 2003-2019 döneminde tarımsal hasıla kaybı 971 milyar TL'ye ulaşmıştır.

2002 yılına göre GSYH 12 kat büyürken, tarımsal hasılanın büyüme oranı 7.5 kat olarak gerçekleşerek ülke büyümesinin çok altında kalmıştır.

Elbette tarımsal hasılanın düşük olması tarım sektörünün büyüme oranlarına da yansımıştır. AKP'nin iktidar olduğu 2003-2019 döneminde tarım sektörü ortalama %2.7 büyümüştür. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra büyüme oranı daha da aşağı düşerek, 2018 ve 2019 ortalama büyüme oranı %2.5 olarak gerçekleşmiştir.

Tarımsal hasıla kayıpları, büyüme oranlarının düşük olması ve AKP'nin ithalatçı politikası, ülkemizi tarımda '**NET İTHALATÇI**' konumuna getirmiştir.

2003-2019 döneminde tarım ve hayvancılık ithalatımız 105 milyar dolar olmuştur. Bu dönemde 27 milyar dolar açık oluşmuştur. İthalat ile ülke döviz kaybına uğrarken, çiftçi de desteklenmemiştir. Ülkemiz çiftçisine 2003-2019 döneminde 135 milyar TL destek verilirken bu desteğin %59'u yani 79 milyar TL'si yabancı çiftçilere ithalat yoluyla aktarılmıştır.

2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanununun 21. Maddesine göre üreticiye verilecek destekler "Gayrisafi Milli Hasılanın %1'den az olamaz" hükmü, kanunun amir hükmü olmasına rağmen, tam anlamıyla hiçbir zaman uygulanmamıştır. 2006 yılından 2020 yılı dâhil çiftçiye ödenmesi gereken destek miktarı 318 milyar TL olması gerekirken, 2020 yılı ödemesi de dâhil edildiğinde ulaşılan rakam sadece 142 milyar TL'ye çıkmaktadır. Bu durumda üreticinin AKP hükümetinden 176 milyar TL alacağı bulunmaktadır. Üreticiye verilmeyen tutar, verilen tutardan fazladır.

Tarımsal desteklerden tüm çiftçiler yararlanamamaktadır. Bunun sebebi Çiftçi Kayıt Sistemi'nin tüm çiftçileri kapsamamasıdır. Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) dışında oluşturulan tarım işletmelerine ait tarımsal faaliyetlerin tamamının kayıt altına alınması için kurulan Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TÜKAS) veri tabanı olarak kullanılabilir. Bu veri tabanı kullanılarak, daha çok çiftçinin tarımsal desteklemelerden yararlanması sağlanmalıdır.

Bugün ülkemizde bitkisel üretim yapılan alan 231 milyon hektar olup 2019 Çiftçi Kayıt Sistemine göre 148 milyon hektar alan desteklenmektedir. Bunun sonucu olarak ülkemizde üretim yapılan alanın ancak %64'ü desteklenmektedir.

Bu amaca dönük 2/2956 esas numaralı Tarım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin Komisyon'da görüşülen 2/2985 esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi birleştirilmesi önerimiz maalesef 9'a karşı 11 oyla reddedilmiştir. AK Parti ve MHP oyları ile reddedilen bu teklif, esasında çiftçiye yönelik ret anlamına gelmektedir.

İki kanun teklifinin birleştirilmesi önerisinin reddedilmesinin ardından 2/2985 esas numaralı Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin Çerçeve 26 ncı maddesinin değiştirilerek, üreticilere yapılacak tarımsal destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sisteminin yanı sıra Tarımsal Üretim Kayıt Sisteminin esas alınmasına ilişkin **Değişiklik Önergemiz** de reddedilmiştir.

Komisyon üyelerinin hep birlikte çiftçiyi üretimde tutacak önlemleri almak üzere ortak hareket etmesi yönündeki ısrarımız yine AK Parti ve MHP'li vekillerin direnişi ile sonuç bulmamıştır.

Tarım Kanunu'nun 19 uncu maddesine göre, Tarımsal Destekleme Uygulama Tebliği'nin her yıl Ocak ve Şubat ayında çıkması gerekirken, Tebliğ'in halen yayımlanmamış olması çiftçimizin mağduriyetini artırmaktadır. Çiftçi, bu düzenlemenin Saray'ın 1100 odasında kaybolduğunu düşünmektedir. Toprak Mahsulleri Ofisi'nin kaliteli ürün üreten çiftçiye yönelik verdiği ilave prim, AK Parti döneminde kaldırılmıştır. Bu uygulama tekrar geri gelmelidir.

Getirilen yasa teklifinde Tarım Kanunu'nda değişiklik öngörülmesine karşın çiftçinin yaşadığı bu sıkıntıları gideren düzenlemelere yer verilmemesi Türk tarımı açısından çok üzücüdür. Çiftçiyi üretimde tutmak için verilen tarımsal desteklemelerden yüzde 25'e kadar Gelir ve

Stopaj Vergileri kesilmektedir. Devlet, sağ eliyle verdiğini sol eliyle geri almaktadır. Birçok işadammın devlete vermek zorunda olduğu ama devletten kaçırdığı vergi borçları affedilirken, devletin destek için verdiği ödemeden vergi kesilmesi kabul edilemez bir uygulamadır. Atatürk'ün "**Köylü, milletin efendisidir**" sözleri yeniden uygulamaya sokulmalıdır.

22/02/2017 tarihli ve 29987 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Tarımsal Sulamaya İlişkin Elektrik Borcu Bulunan Çiftçilere Bu Borçları Ödeninceye Kadar 2017 Yılında Tarımsal Destekleme Ödemesi Yapılmamasına İlişkin Uygulama Tebliği", Danıştay 10. Dairesi tarafından iptal edilmiştir. Danıştay 10. Dairesi, elektrik borçlarının "kamu alacağı tahsil usulüne" tabi olmadığı gerekçesiyle söz konusu tebliği iptal etmiştir. Ne var ki Danıştay kararına uymayan elektrik dağıtım şirketleri, çiftçilerin tarımsal destek ödemelerine bloke koymaya devam etmektedir.

Tarım Kanununun 19 uncu maddesi kapsamında değişiklik yapılarak, tarımsal destek ödemelerine hiçbir şekilde haciz ve bloke işlemi uygulanamayacağı yasal güvenceye alınmalıdır. Nasıl ki emekli maaşlarına haciz konulamıyor, tarımsal üretimin devamı için yapılan tarımsal destekleme ödemelerine de haciz konulmamalıdır. Getirilen teklifte, bu yönde bir düzenleme olmaması üzücüdür.

Getirilen yasa teklifi ile içki yapımında kullanılan etil alkolü satışı sunan ve satan işletmeler ile gece saat 22.00-06.00 saatleri arasında alkollü içki satan bakkal, market, bayi ve iş yerlerine büyük para cezaları getirilmektedir. Ancak yasaklar arttıkça, tali yollar da artmaktadır. Şu anda Türkiye'de adeta paralel bir içki piyasası vardır. Esas sorun içkiye ve sigara yönelik yüksek vergi artışıdır. Alkollü içki fiyatlarının artmasının ardından birçok vatandaş, alkollü içkisini evde yapmaya başlamıştır. Cezalar arttıkça, içkiye erişim için kaçak yollar, illegal yolar da artmaktadır. Merdiven altı yollardan içki edinen birçok vatandaşın hayatı da tehlikeye düşmektedir. Bu kamu sağlığı açısından da tehlike yaratmaktadır. Önemli olan, vatandaşın içkisini ruhsatlı yerlerden satın almasıdır. Dünyanın hiçbir ülkesinde rakı, şarap başta olmak üzere alkollü içecekler, Türkiye'deki kadar pahalı değildir. Restoranlarda "**içkini evden getir**" uygulaması başlamıştır. Bu çok tehlikeli bir yoldur. Sorun, makul olmayan vergiler yoluyla vatandaşın kaçak yollara sevk edilmesinden kaynaklanmaktadır.

Getirilen yasa teklifi, Türk tarımının AK Partili bakanların kişisel hırslarına kurban edildiğini de ortaya koymuştur. Eski Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, Tarım Bakanlığı'nun yetkisinde olan tarım arazilerinin toplulaştırma yetkisi ile sulama birlikleri ve tarla içi sulama desteklerini bakanlığına bağlı DSI'ye alan yasa tasarısını 2018'de Meclis'e getirmişti. Bu gelişmeden rahatsız olan Tarım Bakanı Ahmet Fakıbaba, tepki göstermişti. Getirilen bu teklif ile DSI ile birlikte sulama birlikleri gibi yetkilerin tamamı yeniden Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlanmıştır. Bu düzenlemeler; Türk tarımının bakanların kişisel hırslarına heba edildiğini göstermesi açısından da ibret vericidir.

Desteklenmeyen çiftçinin, ithalata harcanan paralar sonucu bankalara borcu her geçen gün artmaya devam etmiştir. 2002 yılında üreticilerin bankalara olan borcu 2.4 milyar TL iken bu borç Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) 2020 yılı Mayıs ayı verilerine göre 122 milyar TL'ye ulaşmıştır. Üreticinin sırtındaki borç 50 kat artmıştır.

Ürettiğinden para kazanamayan ve borcu sürekli artan çiftçi tarımsal üretimden uzaklaştırılmış ve kentlere göç ettirmek zorunda bırakılmıştır. 2003 yılında 2 milyon 765 bin 287 kişi Çiftçi

Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı iken bu sayı 2019 yılında 682 bin 265 kişi azalarak 2 milyon 83 bin 22 kişiye düşmüştür.

AKP'nin yanlış ve başarısız tarım politikası, tarımsal istihdam verilerine de yansımıştır.

2002 yılında tarımın istihdam içindeki payı %35'dir. Bu dönemde 7 milyon 458 bin kişi tarım sektöründe istihdam edilmiştir.

2019 yılında ise tarımın istihdam içindeki payı %18'ye düşmüştür. Tarım sektöründe çalışan sayısı ise 5 milyon 97 bin kişiye inmiştir. Başka bir deyişle son 17 yılda 2 milyon 361 bin kişi tarımsal istihdamdan çıkmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin başladığı Haziran 2018'de tarımda 5 milyon 624 bin kişi istihdam ediliyor iken son bir yılda Mart 2019 ile Mart 2020 arasında 538 bin kişi izlenen yanlış politikalar yüzünden işsiz kalmıştır.

Bu kayıpların yanı sıra ülkemizin tarım topraklarını da yitirdiğimiz acı bir tablo mevcuttur.

2002 yılında 41 milyon 196 bin hektar olan tarım alanımız 2019 37 milyon 712 bin hektara düşmüştür. Bu düşüş illerimize göre Konya'da 7.5, Diyarbakır 2.5, Yozgat 1.9, Şanlıurfa 1.2 ve Kars'ta ise 1.2 milyon dekar oldu. 2019 yılında 3.387.000 hektar tarım arazisi nadasa bırakılmıştır. Sıkıntılardan biri de budur.

Tarım alanlarımız içerisinde önemli bir paya sahip olan mera alanlarımız 2001 yılından beri 14.6 milyon hektar olup, hiç azalmamakta veya artmamaktadır. Ancak Tarım ve Orman Bakanlığının 2019 yılına kadar yaptığı tespitlere göre 12 milyon hektar mera alanı bulunmaktadır. Aradaki 2.6 milyon hektar mera alanının durumu belirsizdir. Bizce kaybedilen 35 milyon tarım alanı gibi 26 milyon dekar mera alanı da kayıptır.

Orman Genel Müdürlüğü verilerine göre ülkemizde 13 milyon hektarı normal, 9.7 milyon hektarı boşluklu kapalı olmak üzere toplamda 22 milyon 740 bin hektar orman alanı bulunmaktadır. AKP döneminde orman alanları talan edilmiştir. Bunun örneği olarak, İstanbul Havaalanının kurulduğu yerin halen orman statüsünde olmasına rağmen inşaata açılmasını gösterebiliriz. Benzer kıymetli orman alanları maden ocaklarına, inşaat alanlarına açılmıştır. Türkiye'nin en önemli oksijen deposu olan Kaz Dağları maden arama gerekçesiyle tahrip edilmiş ve edilmeye devam etmektedir.

2019 yılında yeni kazandırılan orman alanı 17 bin 871 hektar iken, madencilik için 1849 adet izin verilerek 113 bin 980 dönüm, enerji için 505 adet izin verilerek 50 bin 270 dönüm ve diğer sektörler için 181 adet izin verilerek 59 bin 490 dönüm olmak üzere toplamda 223 bin 730 dönüm orman alanı yok edilmiştir.

Bu izinlerle 2005, 2007, 2014, 2015, 2017 ve 2019 yıllarında kazandırılan toplam orman alanından fazlası tahrip edilmiştir. Üstelik 2019 yılında "11 Kasım Milli Ağaçlandırma Günü" ilan edildiği ve o gün 13 milyonun üzerinde fidan dikildiği halde ormandaki kayıplar karşılanamamıştır. 2019 yılında yapılan ormanlaştırma çalışması, 18 bin hektarda kalmış olup, son 20 yılın en düşük değeridir. 1975 yılından günümüze kadarki en düşük 2. değerdir."

Komisyonunda kabul edilen yasa teklifinde yer alan tütün konusu önemli bir konudur. 2002 yılında tütün üreticisi sayısı 405 bin kişi iken 2019 yılında bu sayı 355 bin kişi azalarak 50 bin kişiye düşmüştür.

Yine aynı dönemde tütün ekim alanı 1 milyon dekar azalmıştır.. Buna karşın 1 milyon ton yaprak tütün ithalatına 5.6 milyar dolar para ödenmiştir. Bunun sonucu olarak ülkemizde içilen sigaranın içindeki tütünün %88'i ithal ve %12'si yerli tütünden oluşmaktadır.

Bu kanun teklifiyle, AKP'nin klasiği haline gelen ve kanun yapma tekniği açısından da birçok sakınca barındıran yeni bir "torba kanun" teklifiyle karşı karşıyayız.

Hazırlanışı, Meclise geliş ve komisyona sevk ediliş biçimine baktığımızda bu teklifte çiftçimizin beklentilerini karşılayacak düzenlemeler olmaması doğaldır.

Teklif ilgili hiçbir kuruluşun katkısı olmadan hazırlanmış ve adeta milletvekillerine bile ayrıntılı inceleme, konuyla ilgili meslek ve tarım örgütlerine sorarak görüş alma fırsatı tanınmadan Komisyona getirilmiştir. Bu acelecilik teklifin yasalasmaı durumunda bile kısa süre içerisinde yeniden düzenlemeler yapılmasını zorunlu kılacaktır. Kısa süre önce Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlanan Sulama Kooperatiflerinin şimdi de Tarım ve Orman Bakanlığına bağlanmak istenmesi bu aceleci ve sorunları çözmekten uzak kanun yapma anlayışının bir sonucudur.

AKP'nin alelacele yasalaştırdığı daha önceki kanunlara baktığımızda birilerinin isteklerine göre yapılan "sipariş kanunlar" olduğu ve bundan halkımızın yarar değil zarar gördüğü görülmektedir.

Kamuoyuna "hobi bahçelerine çeki düzen, taklit ve tağşiş ürünlere ceza veya yasak olan saatlerde içki satışı yapanlara ağır cezalar" şeklinde sunulan bu kanundan da çiftçimizin beklentileri karşılanmamaktadır.

Oysaki çiftçimiz, yaşadığımız bu pandemi günlerinde sorunlarını çözecek ve ülke tarımına kalıcı çözümler getirecek düzenlemeler beklemekteydi. Oysa ki getirilen teklif, çiftçimizi üretimden koparan, tarlalarını sattıran, haciz ile karşı karşıya getiren borçlarına ve çok yetersiz düzeyde kalan tarımsal desteklerine çözüm getiren düzenlemeler içermemektedir.

Milletvekillerine yeterli süre verilmeden komisyona getirilen bu kanun teklifinde çiftçilerimizin ana dertleri gözden kaçırılmıştır.

Ülkemiz tarımının ihtiyacı; kapalı kapılar ardında yazılmış, paydaşların katılımının olmadığı kimlerin talebine yanıt verdiği belli olmayan, uzun süreli çözümler getirmeyecek, sadece ceza ve yaptırımlarla vatandaşımızı terbiye etmeye çalışan bu gibi kanun teklifleri değildir.

Bunun yerine yapılması gereken; tarımın tüm paydaşlarının katılımıyla, öncelikle çiftçi borçları ve desteklemeler olmak üzere kısa, orta ve uzun vadelerde ülke tarımının sorunlarını çözecek, kalıcı ve gerçekten çözüm getiren yasaların çıkarılması ve uygulanmasıdır.

MADDELER ÜZERİNDE DEĞERLENDİRME

Kanun teklifinde yer alan maddelere ilişkin değerlendirme, düşünce ve eleştirilerimiz ise aşağıdaki gibidir:

- Yasa teklifinin 1. Maddesinde 4250 sayılı İspirto Ve İspirto Lu İçkiler İnhisarı Kanununun 7. maddesine eklenen fıkra ile kanunun on sekiz yaşından küçüklere alkollü içki satışını yasaklayan altıncı maddesinin üçüncü fıkrası ile 22.00-06.00 saatleri arasında içki satışını yasaklayan beşinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı fiiller halinde öngörülen

yaptırımlar düzenlenmektedir. Söz konusu düzenlemeye göre ilk fiilin işlenmesinden sonraki beş yıl içinde belirtilen eylemlerin üçüncü defa gerçekleşmesi ile satıcının alkollü içki satış belgeleri iptal edilecek ve satıcı iki yıl boyunca yeni belge almaktan men edilecektir. Düzenlemede yer alan beş yıl ifadesi önleyiciliğin artırılması gerekçesiyle değiştirilmek istenmektedir. Ancak ceza takibi gerektiren sürenin uzunluğu cezanın caydırıcılığını değil, esnaf üzerindeki baskıyı artırmaktadır. Bu sürenin gerçekçi olan bir yıla düşürülmesi ceza takibini kolaylaştıracağı gibi uyarma niteliğiyle esnafın hem dikkatli olabilecekleri hem de huzurla çalışabilecekleri bir ortam yaratılmasına yardımcı olacaktır. Söz konusu sürenin bir yıla düşürülmesi, kasıt ve husumet gibi kişisel ilişkilerden kaynaklanabilecek istismaların da önüne geçecektir.

Ceza miktarlarının artırılması, illegal uygulamaları ve kaçakçılığı arttıracaktır. Esas konu, alkollü içkilere makul vergi konulmasıdır. Bu hem toplanan vergiyi arttıracak hem de kaçak içkiyi engelleyerek, toplum sağlığını koruyacaktır. Yapılan değişiklik, merdiven altı yollardan içki üretme kanallarını yok etmeyecektir.

- Yasa teklifinin 2. Maddesinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanunun ek 10. Maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır. Kaldırılan madde ile sulama kooperatifleri ile ilgili işlemler Tarım ve Orman Bakanlığı yetkisine devredilmektedir. Bu durum ülkemizde bütün su kaynaklarının planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletilmesinden sorumlu olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün (DSİ) kuruluş ilkesine aykırıdır. 6200 Sayılı Kanun'la 18 Aralık 1953 tarihinde kurulmuş ve 1954 yılında teşkilatlanmış olan DSİ Genel Müdürlüğü, ülkemiz su kaynaklarını bilim ve tekniğe uygun olarak kullanıma sunmak, su ve ilgili toprak kaynaklarımızın çevre duyarlılığı ve sürdürülebilirlik esasları dâhilinde geliştirilmesini sağlamak için çalışmalar yürütmektedir. Aynı zamanda ülkemizdeki su kaynaklarının çeşitli kullanım maksatlarına tahsisinde otorite olan kuruluştur. Yasa teklifi ile su yönetiminin DSİ'den alınarak Tarım ve Orman Bakanlığına devredilmesi su yönetimini parçalı bir hale getirecektir.
- Yasa Teklifinin 3. Maddesi ile 6831 sayılı Orman Kanununun 1'inci maddesine eklenen yeni fıkra ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından orman tanımı en az 0,5 hektar alana sahip olan ve üzerindeki ağaç tepe taçlarının alanın % 10'undan fazlası örttüğü alanlar başka bir ifadeyle kapalılığı % 10'dan fazla olan alanlar şeklinde yapılmaktadır. Bu alanın üzerindeki ağaçların 5 m'den fazla boylanabilmesi gerekmektedir. Ancak meyve ağaçlandırmalarını kapsamamaktadır. Tanımdan da görülebileceği üzere bir yerin orman olup olmamasının değerlendirmesinde mülkiyetine ve ağaçların yetiştirme şekline (doğal ya da emekle) bakılmamaktadır. Yine FAO tarafından minimum orman alanı 0,5 ha denilmekte olup, ülkemizde bu sınır 3 hektar olarak kabul edilmektedir. OGM'nin en son verilerine göre ülkemiz orman alanı 22,6 milyon hektardır. Ancak bu orman alanının yaklaşık 9,5 milyon hektarının kapalılığı %10'un altında olduğu için FAO'ya göre orman değildir. Özetle ülkemizdeki hukuki orman tanımı bilimsel orman tanımlarıyla örtüşmemektedir.

Maddede getirilen değişiklik önerisiyle sahipli arazilerde ekim ve dikim yoluyla oluşturulan ağaçlıklı alanlar orman sayılmamaktadır. Bu kapsamdaki alanların bazısının halen özel orman statüsünde olması olasılığı oldukça yüksektir. Yasa değişikliğinden sonra bu özel ormanların orman vasfını kaybetmesi söz konusu olabilecektir. OGM (2015)'e göre ülkemizde özel mülkiyete ait orman alanı 18 bin hektardır. Korkmaz (2010) tarafından da ülkemizde şahıslara ait 10.140,016 hektar büyüklükte 286 özel orman bulunmaktadır. Ek olarak kamu tüzel kişilerine ait ormanlar vardır. Bunların sayısı 60 kadar olup 7.959,3037 hektar alana sahiptir. Bu özel ormanlardaki ağaçların ne kadarının emekle yetiştirildiği ne kadarının ise doğal olduğu bilinmemektedir. Teklifin yasalaşması ve şahısların arazilerinin orman dışına çıkarılması için davalar açması söz konusu olabilecektir. Bu noktada hangi ormanın doğal hangisinin ise emekle yetiştirildiğinin belirlenmesi oldukça büyük sorun oluşturacaktır.

Diğer yandan yasa teklifinin Anayasaya da aykırı olduğu düşünölmektedir. Öncelikli olarak 169. Maddeye göre Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri almak zorundadır. Önerilen bu değişiklik ile halen özel orman statüsünde bulunan alanların orman dışına çıkması olasılığı bulunmakta olup bu durumda ormanlar daralmış olacaktır. Yine bu maddenin son cümlesinde de orman sınırlarında daraltma yapılamaz denmektedir.

Madde gerekçesinde özel orman sayılabileceği endişesiyle vatandaşların arazilerinde ağaçlandırma yapmaktan kaçındığı ve sahipli arazilerde ağaçlandırmanın teşvik edilmesinin amaçlandığı yazılmaktadır. Vatandaşların orman ağaçları ile ağaçlandırma yapmaktan kaçındıkları doğrudur. Ancak bunun nedenlerinin çok iyi incelenmesi gerekmektedir. Denizli Çal örneğinde olduğu üzere bazı özel ormanlarda amenajman planı istenmesi vb. nedenlerle işletme maliyetlerinin yükselmesi sorun oluşturmaktadır. Bu durum özel ormanların amenajman planlarının OGM tarafından yapılması gibi önlemlerle önüne geçilebilir. Özetle özel ağaçlandırma önündeki engeller sadece yönetmelik değişiklikleri ile dahi aşılabilecek uygulamalardır.

Diğer yandan ağaçlandırmalarla orman kurulması ve bu ormanlardan ekonomik olarak gelir elde edilmesi uzun yıllar almaktadır. Bu nedenle vatandaşlar en az 15-20 yıl sonra gelir getirecek bir işe tereddütle yaklaşmaktadırlar. Başka bir ifadeyle kanun değişikliği olsa dahi vatandaşların ağaçlandırma yapacaklarının garantisi bulunmamaktadır.

Dünya geneline bakıldığında FAO 2010 verilerine göre özel ormanların alanı 774 milyon hektarı bulmakta olup, bu değer tüm ormanların yaklaşık % 19'unu oluşturmaktadır. Bu ormanların bir kısmı da emekle yetiştirilmiş olup, teklifin gerekçesi ile yaklaşıldığında bu ormanların önemli bir bölümü orman olamayacaktır.

Kanun teklifinin 23 Ekim 2019 Tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Ağaçlandırma Yönetmeliği uyarınca çıkarılan 26 Mart 2020 Tarih ve 94358639-408-E.546092 sayılı Özel Ağaçlandırma Tamimi (Tamim No 7310)'nden sonra gelmesi de ilginçtir. Çünkü ağaçlandırma yönetmeliği ve özel ağaçlandırma yönetmeliğinde sahipli arazilerde ağaçlandırmayı teşvik edici hükümler bulunmaktaydı. Nisan ayı içinde özel ağaçlandırma başvuruları toplanmıştır. Anlaşıldığı kadarıyla sahipli araziler için yeterince başvuru yapılmamış olup, bunun arttırılması hedeflenmektedir. Ancak ağaçlandırılan alan arttırılmak istenirken mevcut orman alanlarının daralmasına yol açabilecek bir değişiklik önerisi yapılmıştır. Bir yerin orman olup olmadığına hukuki düzenlemelerle karar verilmesi doğru değildir. Belli bir alana sahip ve üzerinde orman

ağacı bulunan ve bilimsel olarak orman vasfında olan her yer sahibine ya da ağaçların doğal veya emekle yetiştirilmiş olmasına bakılmaksızın orman kabul edilmelidir.

- Yasa teklifinin 4. Maddesi ile 6831 sayılı Orman Kanununun 18'inci maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek "bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yan mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına" izin verilmektedir.

Teklifte sözü edilen bozuk ormanlar kapalılığın % 10'un altında olduğu orman alanlarıdır. Bu alanlardan odun üretimi yapılamadığı için bozuk olarak nitelendirilmekte olup bu doğru bir yaklaşım değildir. Çünkü kapalılığı % 10'dan aşağı olan orman alanları biyolojik çeşitlilik açısından ve odun dışı orman ürünleri açısından son derece önemli alanlardır. Bozuk olarak nitelendirilen bu orman alanları çok önemli ekosistem hizmetleri üretmektedir. Hatta bu nedenle OGM dahi son zamanlarda bozuk orman terimi yerine boşluklu kapalı terimini kullanmaya başlamıştır.

Diğer yandan son zamanlarda özellikle bozuk olarak nitelendirilen orman alanlarının ormancılık dışı faaliyetlere izin verilmesi uygulamaları giderek yaygınlaşmaktadır. Orman Kanununun 16., 17. ve 18. Maddeleri ile verilen izinlerde, özel ağaçlandırmalarda bozuk orman alanlarında yapılacak olmaları hafifletici neden olarak gösterilmektedir. Ancak toplamda bakıldığında Orman Kanununun 16., 17. ve 18. Maddeleri ile 2019 yılı sonuna kadar 699 bin hektar orman alanı başka kullanımlara tahsis edilmiştir. Özel ağaçlandırmalara ise 141 bin hektar kadar bir alanda izin verilmiştir. Bu özel ağaçlandırma alanlarının çoğu ceviz ve badem ile ağaçlandırılmış ve bilimsel olarak orman olmayan, daha çok meyve bahçesi olan alanlardır. Orman alanlarının ormancılık dışı uygulamalara tahsisi beraberinde ormanların parçalanması, yaban hayatının rahatsız edilmesi, biyolojik çeşitliliğini kaybı gibi birçok ekolojik soruna yol açmaktadır.

Önerilen değişikliklerle de orman alanlarının ormancılık dışı faaliyetlere açılacaktır. Değişiklik ile bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine ve orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasının önü açılmakta olup, bunları kuracak olanlar şahıslar ve şirketlerdir. Dolayısıyla bir bakıma ormanların işletilmesinin önü açılmaktadır. Söz konusu tesislerin orman alanlarında kurulmasında kamu yararı olup olmadığı da tartışmalıdır. Anayasanın 169. Maddesinde "kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" dendiği için de Anayasaya aykırı olduğu söylenebilir.

Ek olarak değişiklikle ormanlarda kurulmasına izin verilen tesislerin niteliği de son derece önemlidir. Örneğin eterik yağlar, reçine gibi kimyasal içerikte olan bazı odun dışı orman ürünlerinin orman içi ya da yakınında işlenmesinin orman yangını riskini artırması gibi açılardan da değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca "odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis" ifadesi orman alanlarında her türlü kimyasal üretim tesisinin kurulmasına olanak tanıyacak kadar geniş bir kapsama sahiptir. Çünkü ormanlardan elde edilen odun dışı ürünlerin önemli

bir bölümü ilaç, eczacılık, kozmetik vb. kimyasal temele dayalı üretimlerde kullanılmaktadır.

Değişiklikle getirilmek istenen bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulması, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği uygulamaları aslında Ağaçlandırma Yönetmeliğinde mevcuttur. Örneğin 23 Ekim 2019 Tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Ağaçlandırma Yönetmeliği uyarınca çıkarılan 26 Mart 2020 Tarih ve 94358639-408-E.546092 sayılı Özel Ağaçlandırma Tamimi (Tamim No 7310)'nde özel fidanlık ve özel ağaçlandırma alanlarında tıbbi aromatik bitki yetiştirilmesi ve mantar dahil yumrulu bitki üretilmesine dair hükümler bulunmaktadır. Bu hükümler 2012 tarihli Ağaçlandırma Yönetmeliğinde de bulunmaktadır. Yıllardan beri yönetmeliklerle düzenlenen uygulamaların şimdi kanuna eklenmek istenmesi bugüne kadarki uygulamaların kanunsuz olarak yapıldığı anlamına gelebilecektir.

Yasa değişikliği teklifinin 3. ve 4. Maddeleri genel olarak değerlendirildiğinde orman alanlarının fiilen daralmasına ve ormanların parçalanmasına yol açabilecekleri değerlendirilmektedir. İçinde bulunduğumuz Kovid-19 pandemisinin ve son 20 yılda görülen Ebola, Sars, Mers gibi pandemilerin ormansızlaşma ve ekosistem tahribatlarından kaynaklanmış olduğu başta FAO olmak üzere çok sayıda kurum ve bilim insanı tarafından açıklanmaktadır. Ormansızlaşma, orman ve ekosistem tahribatlarının devam etmesi halinde Kovid-19 benzeri pandemilerin yaşanmaya devam edeceği de bilinmektedir. Ek olarak ormansızlaşma fosil yakıtlardan sonraki en büyük sera gazı salım kaynaklarındandır.

- Yasa teklifinin 5 Maddesi ile 6831 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasına “balık üretim tesislerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını” ibaresi ve “orman sınırları içinde izinsiz” ibaresinden sonra gelmek üzere “yapanlar ve” ibaresi eklenmiştir.

2012 ve 2019 tarihli Ağaçlandırma Yönetmeliklerinde “Devlet ormanı sayılan yerlerde yapılacak özel ağaçlandırma çalışmalarında projesinde belirtilmesi kaydıyla odun veya odun dışı orman ürünü veren ağaç ve ağaççık türlerinin altında alt tür olarak; tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı bitkilerin yetiştirilmesine izin verilebilir.” denmektedir. Yine her iki yönetmelikte de orman alanlarında özel fidanlık kurulabileceğine dair hükümler vardır. Kanun teklifi ile birlikte bir kargaşa oluşacaktır. Çünkü bugüne kadar ormanlardan verilen mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği ve orman bitkisi fidanlıkları kurulması izinlerinin kanuna aykırı olarak verilmiş olduğu anlamı çıkmaktadır. Kanunda yeri olmadan yönetmelikle düzenlenmiş olan söz konusu izinler nedeniyle bugüne kadar ormanlarda 5. Madde ile birlikte orman bitkisi fidanlıklarını kuranların ve mantar-tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini yapanların durumu belirsizdir. Bunlar cezalarla karşılaşabilecektir. Ek olarak Orman Kanununda yeri olmadan Yönetmelik çıkarıldığı için yönetmelikteki ilgili maddelerin de iptali gündeme gelecektir.

- Yasa teklifinin 6. Maddesi ile 6831 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan “(F) ve (G) bentlerinde” ibaresi “(F), (G) ve (K) bentlerinde” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu madde hükmüne aykırı olarak kesilen ağaçların dikili kabuklu gövde hacminin; beş metreküpe kadar olması halinde beş yüz Türk Lirası, beş metreküpe aşan her bir metreküpe için ilave yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

Bu madde Orman Kanununun 1. Maddesinde önerilen değişiklikle ilgilidir. 1. Madde değiştirildiği için değiştirilmesi gerekmektedir. Ek olarak uygulanan idari para cezası miktarları arttırılmıştır.

Yasa teklifinin 7. Maddesi ile 6831 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “spor tesislerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı tesislere ve bunların müştemilatına” ibaresi eklenmiştir.

Orman Kanununun 115. maddesinde ““Devlet ormanları üzerinde kamu yararına yapılacak her türlü yapı ve tesisler için herhangi bir şekilde irtifak hakkı tesisi Maliye ve Tarım ve Orman Bakanlıklarının iznine bağlıdır.” denmektedir. Bu nedenle bu teklifin gereksiz olduğu düşünülebilmektedir. Ancak Savunma Sanayii Başkanlığının çeşitli yerli ve yabancı ortaklık ve işbirlikleri bulunmaktadır. Bu durumun hukuki boyutunun uzmanlarca değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca izin verilecek orman alanlarının niteliğinin belirtilmemesi nedeniyle verimli ormanların da tahsis edilmesinin önünü açmaktadır. Ek olarak “savunma maksatlı tesis ve bunların müştemilatları” ifadesinin detaylandırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

- Yasa teklifinin 12. Maddesi ile 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’un 6 ncı maddesinde değişiklik getiriliyor ve 14. Maddesiyle de kanuna geçici madde ekleniyor.

Tütün sektöründe sigara fabrikalarına yüzde 30 yerli tütün kullanma zorunluluğu getirilmesi, olumlu bir gelişmedir. Ancak Cumhurbaşkanı’na bu oranı düşürme yetkisi tanımak yanlıştır. Bu kararların 2022 yılında başlayacak olması ve 2024 yılına kadar kademeli geçiş yapılması doğru değildir.

- Yasa teklifinin 15. Maddesi ile 4915 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Merkezde, Bakanın veya Bakan Yardımcısının başkanlığında, Genel Müdürlükten üç, Bakanlığın diğer birimlerinden bir bitki uzmanı ve bir veteriner olmak üzere iki, Jandarma Genel Komutanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ve Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünden birer, yükseköğretim kurumlarının orman fakültelerinden bir, biyoloji bölümlerinden bir olmak üzere iki bilim insanı, doğa koruma alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını temsilen dört, dokuz coğrafi bölge esas alınarak belirlenecek avcı kuruluşlarından dokuz, özel avlak veya örnek avlak temsilcisi bir olmak üzere toplam yirmibeş üyeden teşekkül eden Merkez Av Komisyonu kurulur. Merkez Av Komisyonunda görev alacak sivil toplum kuruluşları, Bakanlığa başvuran sivil toplum kuruluşları arasından, son beş yıl içerisinde yaptığı Türkiye’deki doğa korumanın araştırılması, izlenmesi ve korunması çalışmaları ile kuruluşu adına Komisyon

toplantılarına katılmak üzere önerdiği kişinin doğa koruma konusundaki birikim ve tecrübesi değerlendirilerek Bakanlıkça oluşturulan beş kişilik değerlendirme komisyonu tarafından seçilir. Komisyonunda görev alacak bilim insanları, Bakanlığa başvuran bilim insanları arasından değerlendirme komisyonu tarafından seçilir.

Dünya genelinde doğal ekosistemler yoğun insan baskısı altındadır. Bu baskılar habitat parçalanmaları ve değişimleri, iklim krizi, kirlilik, istilacı türler ve aşırı avlanma/tüketim olarak özetlenebilir. Dünyadaki canlı popülasyonları, son 50 yıl içinde yaklaşık % 60 azalmıştır. Yakın gelecekte ise iklim krizinin etkilerinin yoğunlaşmasıyla biyolojik çeşitlilik kaybının artacağı ön görülmektedir. Biyolojik çeşitlilik kaybına yasal ve yasadışı yoğun avlanmayı da eklersek durumun görünenden daha kötü olduğu kolayca anlaşılacaktır. Buna örnek olarak ülkemizdeki tehlike altındaki tür sayısının son 10 yılda dört kat artarak 400'lere ulaşması verilebilir. Hatta Anadolu'da üzerine türküler yakılan çok sayıda kuş türünün artık görülemediği de bilinmektedir. Torba yasanın 15. Maddesi bu açıdan tarafımızdan olumlu olarak değerlendirilmektedir. Şöyle ki;

Teklifin TBMM'de kabul edilmesi halinde, Komisyonun üye sayısı 21'den 25'e çıkarılacaktır. Böylece Merkez Av Komisyonunda (MAK) bir yerine yaban hayatı ile ilgili ulusal düzeyde faaliyet gösteren 4 sivil toplum kuruluşunun yanı sıra doğru bir kararla biri biyoloji, diğeri orman mühendisi olmak üzere 2 bilim insanı yer almış olacaktır.

Merkez Av Komisyonunun şimdiki kompozisyonuna bakıldığında 21 üyeden 10'unun avcı temsilcisi olduğu anlaşılmaktadır. Kanun teklifinin 15. maddesinin geçmesi halinde avcı temsilcilerinin yarıdan az sayıda kalacağı, buna karşılık STK temsilcilerinin sayısının ise birden dörde, bilim insanlarının sayısının da birden ikiye çıkacağı görülmektedir ki bu olumlu bir gelişmedir. Böylelikle MAK'dan çıkacak kararlarda yaban hayvanlarının sadece av değil, aynı zamanda korunması gereken ulusal ortak değerlerimiz olduğu görüşü ağırlık kazanacaktır.

- Yasa Teklifinin 17 Maddesi ile 5403 sayılı Kanunun 8/B maddesinin başlığında yer alan "yeter gelirli" ibaresi madde başlığından, birinci fıkrasında yer alan "tarımsal arazi ve yeter gelirli" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Maddeye eklenen fıkra ile mirasa konu tarımsal arazilerde mirasın açılmasından itibaren 1 yıl içinde mülkiyetin devrinin tamamlanması ve ifraz, hislendirme, pay temliki, elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, elbirliği mülkiyetinin devri, intikal taksim ve vasıf değişikliği işlemleri Bakanlığın iznine bağlanmıştır. Bu durum, Miras Hukukundaki birçok kanun hükmünün uygulanmasını zorlaştıracak, birçok sorunu da beraberinde getirecektir. Miraslı tarım topraklarının hem satış hem de miras yoluyla mülkiyet ve elbirliği mülkiyeti içindeki tasarruflar ve devri konusunda Tarım ve Ormancılık Bakanlığı'nın ilgili birimlerinden izin alınması ve bilgi verilmesi; Bakanlığın da; asgari tarımsal arazi, yeter gelirli tarımsal arazi ve ekonomik bütünlük gibi arazi büyüklük sınırlılıkları dikkate alarak devir işlemine izin vermesi söz konusu olacaktır.

Maddedeki 1 yıllık süre ile konuyu Bakanlığın iznine bağlı tutmak, öncelikle mülkiyet hak ve özgürlüklerinin sınırlanması sorununu akla getirecektir.

Kaldı ki 1 yıl içinde mirasçılarının mülkiyet devir ve anlaşması konusu da yeni ihtilafların ortaya çıkmasına neden olacaktır. Zira uygulamada, mirasın açılması, mirasın paylaşılması, vasiyetname, ölüme bağlı ivazlı ve ivazsız mirastan feragat sözleşmeleri kısacası tüm resmi şekilde düzenlenen miras sözleşmeleri ve ölüme bağlı tasarruflar, Tereke Mahkemesinin tüm mirasçıları daveti ve yapılan ölüme bağlı tasarrufu okuması ile işlerlik kazanmakta ve yasal süreler bu tarihten sonra başlamaktadır.

Dolayısı ile miras sözleşmeleri (Taksim ve Mirastan Feragat) ve ölüme bağlı tasarruflar (Vasiyetname, bağış ve sair) ile ilgili yasal ve saklı miras payları zedelenen mirasçıların veya lehlerine mal vasiyet edilen kişi ve kuruluşların bu malvarlıkları ile ilgili iptal davası açma süreleri her davada farklı özellik arz etmekle birlikte minimum 1 yıldır.

Yine miras bırakanın mal kaçırmak maksadı ile yaptığı muvazaalı devir ve bağış işlemlerinin de hiçbir süreye bağlı olmaksızın Borçlar Kanununun Hükümleri gereğince iptalini her bir yasal miras payı ve saklı payı zedelenen mirasçının istemek hakkı vardır. Yine saklı payı zedelenen mirasçının iptal ile birlikte Tenkis davası açarak yasal miras payını talep etmesi ile ilgili davaları da uygulamada sık rastlanan dava türleridir.

Hal böyle iken 1 yıl dayatması karşısında yapılacak işlemlerin sonuçlanması ve mirasçılar arasında anlaşma sağlanması fiilen mümkün olmayıp, ülkemizde devam eden davaların yargılama, istinaf, temyiz ve karar düzeltme sürelerini de göz önüne aldığımızda istisnai olarak haricen anlaşma sağlayan mirasçılar dışında hiçbir miraslı tarım arazisinin mülkiyet sorunu 1 yıl içinde çözüme kavuşmayacaktır.

Kaldı ki Bakanlığın elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi davasında izin vermesi hususunda hangi kıstasların esas alınacağı belli değildir. Yine taşınmazın mirasçılar arasında pay temlikli yapılmasında esas alınacak kriterler de belirlenmemiştir. Mirasçıların intikal işlemi yaptırır iken Bakanlıktan izin alması demek dahi tüm miras işlemlerinin başlı başına uzaması ve zamanın daha daralması anlamını taşıyacaktır.

Özetle ifraz, pay temlikli, paylı mülkiyetin elbirliği mülkiyetine çevrilmesi gibi sayılan mülkiyet tür değişikliklerini Bakanlığın iznine bağlamak; hem mülkiyet ve eşitlik ilkelerine aykırı hem de tasarruf yetkisini kısıtlayıcı ve yapılacak işlemler sırasında suiistimale açık bir durum yaratmaktadır. Miras hukukunu, yasal süreleri ve mevzuatı bilmeyen vatandaşın böyle bir sınırlandırılmaya tabi tutulması kadar; Miras Hukukunun detayını bilmeyen Bakanlık görevlilerinin de yanlış ve yasaya aykırı uygulamalarına sebebiyet vermesi mümkündür. Ayrıca farklı ve yanlış uygulamalar, farklı sonuçlar doğuracak ve birçok hak ihlaline neden olarak, yeni davaların açılmasına ve öngörülemeyen onlarca dava türüne ve zaman kaybına sebebiyet verebilecektir.

- Yasa teklifinin 18. Maddesi ile 5403 sayılı Kanunun 8/I maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Yeter gelirlili tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda anlaşmaları” ibaresi “Tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda bir yıl içinde anlaşmaları” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye fıkra eklenmiştir. Eklenen fıkra ile 8/B ile ilgili yaptığımız yasal süreç açıklamaları bu madde hükmünde eşitlik kurallarına aykırı sonuç doğuracaktır. Bir mirasçının açtığı dava veya miras bırakanın bir mirasçı lehine yaptığı ölüme bağlı haksız tasarruf ve sağlar arası kazandırmalar nedeni ile 1 yıllık süre içinde

yasanın belirlediği işlemleri yapamayan mirasçının harçtan muaf tutulması, hakkaniyete ve Anayasanın eşitlik ilkelerine aykırıdır.

- Yasa teklifinin 20. Maddesi ile 5403 sayılı kanunun 13. Maddesi 3. Fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkrada tarımsal amaçlı yapılar ile ilgili “İmar planlarında tarımsal niteliği korunacak alan olarak ayrılan yerler ile kamu yararı kararı alınarak tarım dışı amaçla kullanım izni verilen yerler, yeniden izin alınmaksızın bu amaç dışında kullanılamaz ve planlanamaz. Ancak yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için izin verilerek planlanmış alanlarda yeniden izin şartı aranmaz” hükmü getirilmektedir.

Bu düzenleme risklidir ve tarım arazilerini tehdit altında bırakacak bir hükümdür. Zira bu hükümde görülmeyen gerçek şudur ki, kamu yararı kararı alınarak tarım dışı amaçla kullanma izin verilen yerlere yerleşim alanlarının gelişim ihtiyaçlarını karşılamak için izin vermek ve planlanmış alanlar adı altında tarım arazilerini yeniden imara açmak mümkün olacaktır.

Bu düzenleme ile zorunlu yerleşim alanı olarak “tarım dışı izni” alınan araziler, plan tadilatları yapıldıktan sonra ticaret ve sanayi alanına dönüştürülebilir. Ayrıca uzun zaman önce yerleşim amaçlı tarım dışına çıkartılarak planlanmış ancak herhangi bir uygulama yapılmamış tarım arazilerinin de izinlerinin tekrar irdelenmesi gerekmektedir.

- Yasa teklifinin 21. Maddesi için; 5403 sayılı kanunun 13. maddesinde koyduğumuz çekince bu madde için de aynen geçerlidir. İzin verilen yerler yeniden izin alınmaksızın kullanılmaz. Ancak bu düzenleme ile yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılama adı altında, önceden izin verilen alanlar kanunun etrafı dolaşmak sureti ile imara ve organize sanayi bölgelerine rahatlıkla açılabilir.
- Yasa Teklifinin 22. Maddesi ile 5403 sayılı Kanunun denetim maddesi olan 19 uncu maddesinde çeşitli değişiklikler yapılmış ve bir fıkra eklenmiştir. Söz konusu madde ile denetim görevi sadece Bakanlık, valilik veya kurullara verilmiştir. Oysa etkili ve verimli bir denetim için denetim yapılacak bölgedeki tarım ile ilgili Meslek Odaları, Ziraat Odaları ve muhtarlardan oluşan özel bir kurul oluşturulmalıdır. Böylece o yörenin tarımsal gerçekleri ve yöre halkının durumu göz önünde bulundurularak değerlendirme yapılabilecektir.

Yasa teklifinin 23. Maddesi ile 5403 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yapılan değişikliklerle ilgili olarak;

2014 senesinde 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun bazı maddeleri değiştirilmiştir. Yeni kanun ile asgari tarımsal arazi büyüklüğü ve yeterli gelirli tarımsal arazi büyüklüğü kavramları tanımlanmış, belirlenen büyüklükteki tarımsal araziler üzerinde gerçekleştirilecek mülkiyeti devredici nitelikli işlemlerin yanı sıra, intikal ve miras taksimi işlemlerinde de önemli değişiklikler yapılmıştır.

5403 sayılı Kanunda 6537 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik ile tarım arazileri belirlenen büyüklüklerin altında; ifraz edilemeyecek, hislendirilemeyecek, pay ve paydaş sayısı arttırılamayacaktır. Peki, bu Kanun kapsamında miras kalan tarımsal araziler ile yeterli gelirli tarımsal arazilerin devri nasıl olacaktır, bu belli değildir!

Teklif e göre mirasçılar arasında anlaşma sağlanması halinde, mülkiyet devir işlemleri açılmasından itibaren 1 yıl içerisinde tamamlanması gerekecektir.

Teklifin getirdiği düzenleme ile devir işlemlerinin bu 1 yıl içerisinde tamamlanmaması ve mirasçılardan herhangi birinin yetkili sulh hukuk mahkemesi nezdinde dava açmaması halinde; herhangi bir kamu kurum veya kuruluşu ile finans kurumu tarafından öğrenilmesi halinde bu durum Bakanlığa bildirilecektir. Bakanlık bu Kanun hükümlerinin uygulanması ve tarım arazisinin tek bir elden yönetilebilmesini sağlamak ve tarım arazisinin bölünmemesi adına mirasçılara 3 ay daha süre verecektir. Verilen süre sonunda yine devir olmaması halinde, Bakanlık resen veya bildirim üzerine, bu yerlerin istemde bulunan ehil mirasçıya, ehil mirasçı olmaması durumunda en fazla teklifi veren istekli mirasçıya devri, aksi halde üçüncü kişilere satılması için ilgili sulh hukuk mahkemesi nezdinde dava açabilecektir. Bu durumda bir sorun görülmektedir. Sulh hukuk hakimi, ehil olan mirasçıya mülkiyetin devrini uygun bulduğunda, diğer mirasçılara ödeme nasıl yapılacaktır; bu husus da net değildir.

Yasa teklifinde belirsizlikler vardır. Tüm mirasçıların anlaşılıp miraslı tarlayı üçüncü kişiye satması halinde sınırdaş tarımsal arazi malikinin ön alım hakkı kullanıp kullanamayacağı belli değildir. Aynı şekilde 5403 sayılı Kanunu'nun 8.maddesinin 'i' bendinde belirtildiği üzere, sınırdaş tarımsal arazi malikleri de ön alım hakkına sahiptir. Tarımsal arazi, sınırdaş maliklerden birine satıldığı takdirde, diğer sınırdaş malikler ön alım haklarını kullanamaz. Ön alım hakkına sahip birden fazla sınırdaş tarımsal arazi malikinin bulunması halinde hâkim, tarımsal bütünlük arz eden sınırdaş arazi malikine ön alıma konu tarımsal arazinin mülkiyetinin devrine karar verir. 6537 sayılı Kanun değişikliğinde önceki ölümlerde olacağı belli değildir.

15 Mayıs 2014 tarihinden önceki ölümlerde mirasçılar arasında henüz paylaşımı yapılmamış arazilerin devir işlemleri, bu Kanundan önceki kanun hükümlerine göre yapılacaktır.. 5403 sayılı Kanunda değişiklik yapan 6537 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 15.05.2014 tarihinden önceki tarihli ölümlerde intikal taleplerinin elbirliği halinde mülkiyet veya paylı mülkiyet olarak yapılması mümkün olup, intikal işleminden sonra mirasçılar arasında yapılacak olan miras payı temlik, miras taksimi vb. taleplerin kabul edilmesi; mirasçıların üçüncü kişilere olan devir taleplerinin ise 6537 sayılı Kanun uyarınca il/ilçe gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğüne sorulması gerekmektedir.

5403 sayılı Kanunda değişiklik yapan 6537 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 15.05.2014 tarihinden sonra tarım arazilerinin intikalleri, tüm mirasçıların birlikte talepleri olsa dahi elbirliği(iştirak) mülkiyet olarak yapılacağından il/ilçe gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüklerinin olumlu görüşü alınmadan müşterek mülkiyete dönüştürülmeyecek ve ifrazen taksimlere yönelik talepler karşılanmayacaktır. 15.05.2014 tarihinden önceki ölümlere dayalı olarak yapılacak intikallerde ise paylı(müşterek) mülkiyet olarak tasarruf edilen tarım arazilerinin paylı (müşterek) mülkiyet olarak tespiti mümkündür.

Getirilen işbu Kanun değişikliği, tarımsal mekanizasyonun kullanılmaması ve mülkiyet sorunlarından kaynaklı kaybın yıllık ortalama 17 milyar dolar olduğu göz önüne alınca mutlak derecede gerekli olduğu malumdur. Ancak bir o kadar

gayrimenkul sektörünün pratik sahasına zarar vermektedir. Bu sebeple gayrimenkul sektöründeki birçok kişi ve arazi malikleri, hukuki sorunlarla karşılaşacaktır. Önümüzdeki süreçte yukarıda sıralanan pek çok hukuki sorunla karşı karşıya kalınacaktır. Birçok hukukçunun dahi yorumlamakta güçlük çektiği ve pratik etmediği bu süreç içerisinde hak kaybı yaşanmaması için arazi maliklerinin uzman avukatlardan destek alması kaçınılmaz hale gelecektir.

- Yasa teklifinin 24. Maddesi ile 5403 sayılı Kanunun 20 nci maddesi değiştirilerek vatandaş ile belediyeleri karşı karşıya getirirken, belediyelere aba altından sopa gösterilmektedir. Teklife göre, tarımsal amaçlı arazi kullanımlarında, tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerine uymayan tüm binalar yıkılacaktır. Hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen bir ay içinde belediye tarafından yıkılmayan yapıların, yıkım masraflarının %100 fazlası ile ilgili belediyelerden tahsil edilmesi, belediyeleri zor durumda bırakacaktır. Bu tahsilatın yapılmaması halinde 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilmesine ilişkin düzenleme şüphe uyandırmaktadır. Belediye gelirlerine yönelik yeni bir operasyon kaygısı mevcuttur.
- Yasa teklifinin 28. Maddesi ile 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 3. Maddesinde değişiklik yapıyor. Teklifte, toplum sağlığını korumaya yönelik olarak gıda maddelerinde taklit ve tağşiş konusunda üretim, reklam, pazarlama ve yanıltıcı yayın konularına getirilen para ve hapis cezaları olumludur. Bu konuda kamunun uzman personel sayısının artırılarak etkin denetimin sağlanması önemlidir. Ancak, yanıltıcı yayın tanımı ve kavramının sınırları açıkça çizilmeli, ucu açık ve soyut bir yaklaşımda hareket edilmiyor izlenimi ortadan kaldırılmalıdır. Aksi durumda Çernobil faciası sonrası radyasyonlu çay örneğinde olduğu gibi, gıda güvenliğine ilişkin bilim insanları, dernekler, üniversiteler ve meslek odalarının yapacakları açıklamalar da ilgili dönemin siyasi iktidarının yönlendirmesiyle keyfi olarak cezaya tabi tutulabilecektir. Bu nedenle, herhangi bir yayının veya açıklamanın yanıltıcı olduğuna hangi kurum ya da kurulun, kim ya da kimlerin, hangi bilimsel ölçütlere göre karar vereceğinin maddede açıkça belirtilmesi gerekmektedir.
- Yasa teklifinin 31. Maddesi ve 32. Maddesi ile 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 8. Maddesi yayın hizmetleri ilkelerine eklenen bent ve 32. Maddesinin 1. Fıkrasına eklenen ibareler ile gıda güvenliği konusunda yeni düzenleme ve yaptırımlar getirilmektedir. RTÜK'ün şu andaki yapısı ile teklifin 31. Maddesinde getirilen değişiklik üzerinden muhalefetin cezai yaptırımlar yoluyla susturulması amaçlanmaktadır.
- 22985 esas numaralı kanun teklifine çerçeve 8. Maddesinden sonra gelmek üzere eklenen madde Komisyonca kabul edilmiştir. Komisyona sunulan teklifin uzmanlarca hazırlanmadığı, hazırlayanların ise konuya hakim olmadıkları değerlendirilmektedir. Komisyon görüşmelerinde, su ürünleri yetiştiriciliği konulu Adana'da kurulacak tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesinin yapılacağı alanın, mera alanı olduğu ortaya

çıkıştır. Su kaynaklarının nasıl kullanılacağı ve arıtma işlemleri ile ilgili ve uzun dönemde ÇED raporu çıkmadan, ilgili önerenin kabul edilmesi büyük yanlıştır.

Yukarıda yazdıklarımız dışında, Komisyon görüşmelerinde yaptığımız açıklamalar ve itirazlarımız saklı kalmak şartıyla şerh ederiz.

Orhan Sarıbal

Bursa

Cengiz Gökçel

Mersin

Ayhan Barut

Adana

Bekir Başevirgen

Manisa

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

MUHALEFET ŞERHİ

TBMM Başkanlığı tarafından 2/2985 esas numaralı “Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” esas komisyon olarak Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna havale edilmiştir. Söz konusu teklife ilişkin, Halkların Demokratik Partisi, Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu üyeleri adına muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Tarım, insanların yaşamını sürdürebilmesi için tüm zaman ve mekanlarda stratejik bir öneme sahip olmuştur. Tarım, sadece bu alanda çalışan ve yaşamını tarıma bağlı sürdürenler için değil, kentlerde yaşayanlar için de vazgeçilmez olmuştur. Bu önemi kavrayan ülkelerde, destekleyici politikalarla korunan sektörlerin başında tarım sektörü gelmektedir. Bu ülkelerde tarım politikalarının üretici gelir ve refah seviyesini artırma, fiyat istikrarı sağlama, ucuz ve güvenli gıda temini ile tüketici refahını artırma, kendi kendine yeterlilik sağlama, kırsal kalkınma ve döviz tasarrufu sağlama gibi çeşitli amaçları vardır. Bağımsız bir tarım politikası hedefleyen bütün toplumların politikaları da bu minvalde olması gerekmektedir.

İnsanlığın toprak ile başlayan serüveni, yine toprak ile devam etmektedir. Başından bu üretici güçlerin gelişimine paralel pek çok tarımsal üretim biçimi söz konusu olmuştur. Üretim-in üreticinin tüketimi ve mübadele için değil giderek daha fazla pazar için yapılmaya başlanması tarımda kapitalizmin de başlangıcı olmuştur.

Geldiğimiz noktada ise, tüm dünyada finansal sermayenin egemenliği altına girmekte olan bir tarım ve gıda rejimiyle karşı karşıyayız. Ülkemizde 1980 askeri diktatörlüğünün ardından devreye sokulan 24 ocak kararları, 1989’da finansal serbestleşme adımları 90lar boyunca tarımda devletin regülasyon araçlarını zayıflatmış, 2000 krizi, Derviş reçeteleri ve yapısal uyum politikalarıyla tarım giderek güç kaybetmiş, AKP iktidarı ise tarımı kapitalist neoliberal düzenin ayaklarının altına paspas etmiştir. Sonuçta çiftçi, uluslararası sermayenin ekonomik ve politik gücü karşısında yalnız ve çaresiz bırakılmıştır. Böyle bir gıda rejiminde yürürlükte olan doğa ve tarım politikaları ile geleceğimiz her geçen gün biraz daha tehdit altına girmektedir. Ekolojik sistem içinde canlı ve cansız varlıkları gözetenmeden uygulanan politikalar, bir yandan iklim krizini ve ekolojik yıkımı tetiklerken diğer yandan da Covid-19 gibi salgın hastalıklar gıda krizi ve kıtlık gibi sorunlara yol açabilmektedir.

Covid-19 salgınıyla birlikte ülkelerin tarım alanında kendi kendine yeterli olmasının önemi, üretim ve adil paylaşım odaklı politikaların acil olarak hayata geçirilmesine dair gereklilik bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu nedenle birçok ülke tarım ve gıda üretimi ile ilgili politikalarını gözden geçirmekte ve yeni önlemler almaktadır. Türkiye ise tarım alanında uygulanan yanlış politikaların yarattığı tahribatın ve gittikçe derinleşen yapısal sorunların hala farkında olmadığı gibi, görüşülen kanun teklifi ile mevcut sorunların daha da derinleşeceği rahatlıkla öngörülebilir. Oysa olağan koşullarda getirilecek bir yasal düzenleme, pandemi sürecinden ders çıkararak, gıda egemenliği, gıda güvenliği ve gıda güvencesi sac ayakları üzerine inşa edilen, üretimi, istihdam ve adil paylaşımı temel alan bir esasa sahip olmalıdır. Ancak ne yazık ki tasarından da anlaşılacağı üzere AKP bildiği yolda yürümeye devam etmektedir. AKP yasa tasarısı hazırlarken Odaların ve STK'ların görüşüne başvurmadan, konuyla ilgili yeterli araştırma yapmadan hareket etmektedir. Paydaşlara danışılmadan, oldu bittiye getirilerek çıkarılması planlanan torba yasalarla ezber devam ettirilmektedir.

Türkiye iklim koşulları ve coğrafyasıyla kendi kendine yetebilecek bir tarım ülkesiyken hatta dünyayı da belli tarımsal ürünlerle doyurabilecek bir kapasiteye sahipken; AKP'nin 18 yıldır uyguladığı politikalarla tarım alanında sürdürülemez bir noktaya evrilmiştir. Yıllardır sürdürülen ithalat politikalarıyla tarımda dışa bağımlı hale gelinmiş, mazot, gübre, tohum, ilaç gibi girdi maliyetleri yükselmesi sonucunda çiftçiler üretimi terk etmek zorunda kalmıştır. Aynı zamanda tarım arazileri betonlaştırılarak talan edilmesi ile birlikte ekim alanları her geçen gün daralmaktadır. TÜİK verilerine göre Türkiye'de tarım alanları son 18 senede %12,3 daralmış, Sebze bahçeleri alanı yaklaşık %15 küçülmüştür. 2002'de 7 milyon 458 bin kişi tarımda istihdam edilirken 2020'nin Şubat ayında bu sayı 4 milyon 157 bin kişiye gerilemiştir. 2008'de 1 milyon 127 bin olan çiftçi sayısı 2019'de 600 bine kadar düşmüştür. Bu politikaların sonucu olarak son 18 yılda tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısı %44, çiftçi sayısı ise son 12 yılda %48 azalmıştır.

Tarım alanındaki bütün bu küçülmeye karşın çiftçilerimizin borçları ise her gün artmaktadır. BDDK'nın raporuna göre çiftçilerin 2020'nin ilk üç ayı dâhil bankalara toplam 128 milyar TL, Tarım Kredi Kooperatiflerine ise yaklaşık 10 milyar TL borcu bulunmaktadır. Ayrıca tarımsal elektrik ve tarımsal sulama borçları da dikkate alındığında çiftçilerimizin toplam borcu yaklaşık 160 milyar aştığı ifade edilmektedir.

Ne yazık ki Halkların Demokratik Partisi (HDP) olarak her defasında AKP'nin ısrarla uyguladığı neo liberal politikalarına karşı yaptığımız uyarılar dikkate alınmaması neticesinde

özellikle gıda egemenliği ve gıda güvenliği ile ilgili yapısal sorunlar yıkıcı bir boyuta ulaşmıştır. Bütün bu yanlış politikaların sonucu olarak Türkiye tarımda kendi kendine yeterliliği kaybederek dışa bağımlı hale gelmiştir.

Türkiye’de tarım alanındaki yapısal sorunlara paralel bir şekilde, istihdamın ve çiftçi sayısının neredeyse yarı yarıya azalması, kırsal alanların tasfiye edilmesiyle gençlerin büyük şehirlere göç etmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak çiftçinin yaş ortalaması da 55’e yükselmiştir. Çiftçinin yaş ortalamasının yükselmesi tarımın geleceği ile ilgili ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda Bakanlık ivedilikle önlemler almalıdır.

AKP ile birlikte çiftçiler sadece bankalara, Tarım Kredi Kooperatifine borçlu değildir. Çiftçi piyasadan satın aldığı hemen hemen her şeyi borçla almakta ve hasat dönemine kadar bütün üretim sürecini borç ile çevirmektedir. 138 Milyarı aşan kredi borçları ile birlikte son yıllarda Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş (DEDAŞ) ve Devlet Su İşleri (DSİ) gibi kurumlar, borçlarını ödemedikleri gerekçesiyle haksız ve hukuksuz bir şekilde çiftçi desteklemesine bloke koymaktadır. Bu kurumlar, Danıştay 10. Dairesi’nin oy çokluğuyla aldığı “çiftçi desteklemelerine el konulmayacağına dair karar”a rağmen çiftçilerin tarımsal desteklemesine bloke uygulamaktadır.

Özellikle Kürtlerin yoğun yaşadığı 6 ilde elektrik dağıtım hizmeti veren DEDAŞ’ın bu uygulaması kayyım anlayışının çiftçilere bakan başka bir yüzüdür. Başta Şanlıurfa, Mardin olmak üzere birçok ilde binlerce çiftçinin en büyük sorunu haline gelen elektrik kesintilerinin ardından DEDAŞ ve DSİ’nin desteklemelerine el koyması fırsatçılıktan, modern tefecilikten başka bir şey değildir.

Yine Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile benzer kurumlar tarafından çiftçilerimize destekleme ödemeleri yapılmaktadır. Ancak bu destekleme ödemeleri, başta Ziraat Bankası olmak üzere desteklemelerin ödendiği bankalarca tevkifat (stopaj) yapılarak ilgili banka şubesi tarafından vergi dairesi hesaplarına yatırılmaktadır.

Bu bağlamda çiftçilerimiz ile ilgili yapısal sorunların çözümü konusunda ilk olarak kayıtlı tarımsal üretim ve hayvancılık kapasesindeki borçlarının devletçe üstlenilmesi ve yeni bir başlangıç yapması adına hiçbir kesinti ve blokeye tabi olmaksızın mevcut desteklemeler dışında çiftçilere tohum ve mazot bedeli ödenmesi sağlanmalıdır.

Tarımsal üretimin en büyük unsurlardan biri mevsimlik tarım işçileridir. Ancak yasa tasarısında işçilerin kronik hale gelen hiçbir sorununa değinilmemiş yasal bir düzenleme yapılmamıştır. Mevsimlik tarım işçileri Türkiye’de her yıl Mart ayıyla birlikte çoğunluğu Diyarbakır, Mardin, Şanlıurfa ve Batman’dan olmak üzere; Adana ve Mersin’e (sera sebze ve narenciye) Afyon’a (Kiraz) Ordu, Düzce ve Giresun’a (fındık) Rize’ye (Çay), Konya ve Aksaray’a (pancar, mısır ve ayçiçeği çapasına) Samsun’a (sebze hasadına) vb. yaklaşık 50 kente, Kasım ayına kadar birçok tarımsal alanda çalışmaya gitmektedir. Mevsimlik tarım işçileri günde ortalama 12 saat çok düşük ücretlerde çalışarak, hijyenik olmayan koşullarda seyahat ederek çadırlarda yaşamlarını sürdürmektedir. İşçiler, çalışmaya giderken topluca traktör römorklarında, kamyon kasalarında, trafiğe ve güvenliğe uygun olmayan araçlarla yaptıkları yolculuklarda yaşamlarını yitirmektedir. Çalışma alanlarında ise sigortasız çalışmakta, ekonomi, sağlık, barınma, eğitim gibi alanlarda zorluklarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Barınma alanları güvenli ve steril koşullarının olmadığı çadır yerleşkelerinden oluşmaktadır. Temel ihtiyaçlarını yerine getirebilecekleri mutfak, tuvalet, banyo gibi alanlar yer almamakla birlikte elektrik, içme ve kullanım suyuna erişim imkânları ise kısıtlı ve yetersiz olmaktadır. Mevsimlik Tarım İşçilerinin koşullarının iyileştirilmesine yönelik yeterli önlemler alınmamaktadır. Net bir rakam olmamakla birlikte yılda 350 bin ile 500 bin arasında Mevsimlik Tarım İşçisi zor koşullarda yaşamını idame ettirmeye çalışmaktadır. Tarım işçilerinin yaşam koşullarının iyileştirilmesine dair bütün muhalefet partilerin önerilerini reddeden iktidar bu soruna bir çözüm üretmemektedir.

Tasarı ile mevzuata aykırı alkol satışında cezaların arttırılması kaçak üretim ve satışa davetiye çıkaran niteliktedir. Ayrıca idari cezaların bu denli artışı koluğun bu durumu istismarına da sebep olabilir.

İktidar suya ilişkin madde ile suyu, üzerinden kar elde edilebilir bir kaynak olarak ele almakta ve ticarileştirmektedir. Oysa su kaynak değil, üzerinde bütün ekosistemin hak sahibi olduğu, mutlak korunması gereken bir varlıktır.

Su, tıpkı hava gibi bütün ekolojik sistemin ortak bir paydasıdır. Bu nedenlerle suyun ticarileşmesi, bir meta gibi değerlendirilmesi kabul edilemez.

Yasa tasarısıyla birlikte çiftçiye ve tarım alanlarına ilişkin maddelerle birlikte ormanlık alanlara dair konular da ele alınmıştır. Bunlardan biri 4. maddede geçen “bozuk orman alanları”dır. Bu maddeyle “bozuk orman” ifadesi kavramsal bir hale getirilerek içselleştirilmektedir. Bu yaklaşım, ormanlık alanların tasfiyesini, özelleştirilmesini, özel

sektöre devredilmesini ve orman üzerinden rant elde edilmesini meşrulaştırmaktadır. Bozuk orman alanlarında tesislerin kurulmasının önü açılmaktadır. Anayasanın 169. Maddesindeki, “Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanasımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.” kuralına açıkça aykırıdır.

Ormanlık alanlarda savunma sanayi için tesislerin kurulması, tıbbi aromatik bitkilerin üretilmesi adım adım parça parça yapılaşmaya yol açacaktır. Eğer söz konusu ormanlar bozursa, bu ormanlar, orman vasfını yitiriyorsa bu alanlar yeniden rehabilite edilebilir.

Bu tür yerlerde, orman dışı ürünlerin üretilmesi ormanlık alanlara zarar verecektir. Örneğin, üretilmesi planlanan tıbbi ve aromatik bitkiler tarım zararlıları için ilaca, gübreye ihtiyaç duyacaktır. Çünkü kültür bitkileri her zaman doğal bitkilere göre daha az dirençlidir. Kullanılacak kimyasallar orman ekosistemindeki canlı popülasyonunu (predatör böcekler başta olmak üzere) olumsuz etkileyecek, böylece ormanlar açısından telafisi olmayan büyük bir yıkımın ortaya çıkması söz konusu olacaktır. Dolayısıyla ortaya çıkan tablo, bu alanların kalıcı olarak artık ormanlık niteliğinin bozulması gibi bir sonucu yaratacaktır.

Tasarı ile orman alanları çeşitli saiklerle; taş ocağı ve maden arama izinleriyle, güvenlik gerekçesiyle tıbbi aromatik bitkiler, kültür bitkileri vb. yetiştirmek için izin verilmek suretiyle tahrip edilmesinin önünü açmaktadır.

Tasarıda “orman sayılmama” hali genişletilip netleştirilmek istenmektedir. Orman sayılmayacak yerlere; “Orman sınırları dışında olup, alan büyüklüğüne bakılmaksızın sahipli arazilerde, ekim ve dikim yolu ile yetiştirilen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler” katılmaktadır. Bu ek fıkranın açık ve pratik anlamı şudur: “Orman ağacı” sayılan bitki türleri dahil, sahipli arazilerdeki doğal ormanlar ve sonradan yapılan ağaçlandırmalar “orman” sayılmayacak, üstelik alan büyüklüğüne de bakılmayacaktır.

Benzer şekilde “Orman bitkisi” kavramı da sorunludur. Literatürde böyle bir tanımlama yoktur. Mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştirmek de sonuç olarak bazı bitki ve mantar türlerinin kültüre alınması, yani tarımsal faaliyettir. Yapılmak istenen değişiklik ile biyolojik çeşitlilik açısından zengin orman ekosistemleri yok edilerek tarımsal faaliyetlere, hatta işletmelere izin verilerek betonlaşmanın önü açılmaktadır.

Tasarıda Tarım arazilerinin korunması ve tarımsal üretimin sürekliliğinin sağlanması için yapılan çalışmalar olumlu olmakla birlikte tarım arazilerinin amaç dışında kullanılmasının

günah keçisi olarak hobi bahçelerinin ilan edilmesi doğru değildir. Öncelikle Hobi Bahçelerine neden olan sebepler değerlendirilmeden ve insanların doğa ile buluşmasına dair herhangi bir adım atılmadan yapılan bu işlemlerin eksik kalacağına bilinmelidir. Birinci sınıf tarım arazilerinin Şirketlere, Maden İşletmelerine ve fabrikalara “Kamu Yararı” gerekçesiyle veriliyor olmasına dair gerçekler ortadayken tek sorumlu olarak Hobi Bahçelerini ilan etmek doğru değildir.

Tarım arazilerini korumak, tarımsal üretimin artırılması ve tarımsal faaliyette bulunan emekçilerin üretime devam etmesinin önkoşuludur. Ancak tek gerekçesi değildir. Tarımsal Girdilerin yüksekliği, destekleme miktarlarının yetersizliği, üreticinin satış fiyatlarının düşüklüğü, araçların ve komisyoncuların varlığı ve sosyal olarak yaşanan kısıtlılık ve ithalat politikaları üreticilerin Tarımsal Faaliyette bulunmalarının gerekçelerinin bir kısmıdır.

Ne yazık ki tasarı ile iddia edildiğinin aksine tarım alanları yapılaşmaya açılmakta, amaç dışı kullanım kolaylaştırılmaktadır. Önalım hakkının kaldırılması tarım arazilerinin daha çok bölünüp parçalanmasını sağlayacak, tarımsal bütünlüğün bozulmasına sebebiyet verecektir. Önalım hakkının ortadan kaldırmak yerine uygulamada ortaya çıkan sorunların çözülmesi için çaba sarf etmek daha doğru olacaktır.

Gıda maddelerinde taklit ve tağşiş konusunda Bakanlığın ifşa listelerinde adı birçok kez çıkan işletme sahiplerine indirim uygulanmadan, paraya çevrilmesinin mümkün olmayacağı biçimde hapis cezası verilmesi ve ömür boyu men cezası getirilmesi toplum sağlığını korumak açısından daha caydırıcı ceza olacaktır.

Şırnak kırsalındaki Cudi Dağı’nda inşa edilen kalekollar için orman katliamı devam etmekte ve bölgede yüzlerce ağaç kesilirken, ilgili kurumların sessizliği dikkat çekmektedir. Yine Kaz Dağlar’ında onbinlerce ağacın kesilmesiyle orman habitatının yok olma noktasına gelmesi ile birlikte Hasankeyf’teki tarih ve hafıza yıkımından sonra şimdi de Zilan Deresinde yaşanan katliam, hafızalardan silinmek istenmekte ve buraya ait ekolojik hafıza da yok edilmektedir.

Doğa, toplumun müşterek değeridir, hiç kimsenin özel mülkiyeti değildir ve olmamalıdır. Bu bağlamda suyu, ormanı, toplumun müşterek değeri olarak korumalıyız. Ancak geldiğimiz nokta itibarıyla, tarımsal üretim alanları, ormanlar ile birlikte bütün ortak değerler küresel sermayeye peşkeş çekilmektedir.

AKP’nin neoliberal politikalarının bir gereği olarak şeker ve tütün piyasası her fırsatta küresel sermayenin denetimi altına alınmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Yine bu tasarı ile

birlikte piyasadaki küçük üreticilere dönük yaptırımlar söz konusu iken çok uluslu firmalar hakkında bir yaptırım söz konusu değildir. Adeta büyük şeker tekellerini denetleyemeyen iktidar hesabı küçük işletmelerden sorma niyetindedir. Mesela Cargill firmasının mahkeme kararlarını dahi iktidardan aldığı cesaretle yok saydığı hatırlanırsa mesele daha açıklığa kavuşacaktır.

Daha önce Şeker Yasası'yla beraber bu alandaki piyasa egemenliği tamamen küresel sermayeye verildi. Şimdi de daha küçük yapılı, daha küçük sermayeli kurumları denetleyerek var olan mevcut piyasalarda küresel sermayenin lehinde yönlendirilmek istenmektedir. TEKEL'in özelleştirilmesiyle, Tütün Kanunu ile bütün tütün üreticisi üretimden koparıldı. Türkiye'nin birçok yerindeki tütün çiftçisi AKP iktidarınca sistemli bir biçimde tasfiye edildi. Tütün işçileri başka işlerde çalışmaya mahkûm edildi. Bu konuya dair en çarpıcı örneklerden biri Soma maden kazasında ölen işçilerdir. Soma katliamında yaşamını yitiren birçok kişi tütün emekçisi ve tütün üreticisiydi.

Yasa tasarısıyla bu durumu telafi etmek iddiasıyla yerli tütün kullanılmasının %30'a çıkarılması planlanmaktadır. Tümüyle dışa bağımlı hale getirilen tütün sektöründe sigara fabrikalarına %30'luk yerli tütün kullanım zorunluluğunun olması ve Cumhurbaşkanı'nın bu oranı %45'e kadar artırma yetkisi olumludur ancak %15'e kadar indirme yetkisinin maddeden çıkarılması gerekmektedir. Cumhurbaşkanı tarafından %15'e indirilmesi yetkisi, tasarının gerçek kısmının 12. Maddesindeki yer alan "Türkiye'de üretilen tütünlerin kullanım oranı artırılarak tütün ithalatının azaltılması ve ithalat yoluyla temin edilen tütünler yerine çiftçilerimizin ürettiği tütünlerin kullanılması amaçlanmaktadır." ifadesiyle çelişmektedir. Söz konusu olan tütünler de ne yazık ki şark tipi tütün değil, Virginia tipi tütündür.

İklim değişikliğinden kaynaklanan sorunlar ve ekolojik tahribat, pandemiyle birlikte, hepimize doğanın yaşamasının bizim yaşamımız için ilk şart olduğunu göstermektedir. Ekosistem, canlı ve cansız bütün unsurlarıyla birlikte ele alındığında bir bütünü oluşturmaktadır. Ancak av turizmi ve kara avcılığıyla birlikte birçok hayvan, insanların zevki uğruna vahşi bir biçimde katledilmektedir. Bilimsel raporlara göre, dünyadaki canlı yaşam çeşitliliği hızla azalmaktadır. Son 50 yıl içinde dünya üzerindeki omurgalı tür popülasyonları yarı yarıya düşmüştür. Bu, çevremizdeki dağ keçisi, geyik, karaca gibi yabani türlerin sayılarının da aynı ölçüde azaldığı anlamına gelmektedir. Dolayısıyla hayvan türleri insanları yüzünden giderek tükenme tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Hayvan Hakları İzleme Komitesi'nin (HAKİM) Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan edindiği bilgilere göre, izinli avlar kapsamında 2018 yılında yerli ve yabancı avcılar tarafından 2 bin 546 hayvan resmi avcılık faaliyetleri kapsamında öldürülmüştür. Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesinin 4. maddesine göre "Vahşi hayvanlar yaşama hakkına ve kendi doğal çevrelerinde özgürce üreme hakkına sahiptirler." 8. maddesine göre ise "Vahşi bir hayvan soyunun hayatta kalma onurunu hiçe sayan her yasa ve böylesi bir harekete sebep olan her karar soykırıma eşdeğer olup soya karşı işlenmiş suçtur." şeklinde düzenlenmiştir. HDP olarak her bir canlının yaşama hakkını savunuyor ve birçok canlının yaşamını tehdit eden avcılığa ve turizmine karşı çıkıyoruz. Bununla birlikte Türkiye'den göç yoluyla geçen birçok kuş türü de av sporu adı altında veya kaçak avlanma yoluyla öldürülmektedir.

Bu nedenle kara avcılığında sürekli hale gelen tartışmalara son vermek, evrensel hukuk normları çerçevesinde ifade edildiği üzere ve hayvan hakları savunucularının da sıkça dile getirdiği gibi Türkiye sınırları içerisinde kara avcılığı tamamen yasaklanmalıdır.

Diğer bir sorun "avcılık lobisi"dir. Silah alım ve satımına dayanan kirli bir pazar oluşmuş durumdadır. Bir insanın başka bir canlıyı öldürerek bundan haz alması, bunun için bir sanayinin oluşturulması, milyon dolarlık silahların üretilmesi ve bunlardan bir takım güç odaklarının rant elde etmesi kabul edilemez. Bunun yanında Avcılık lobisi, kendini Türkiye'nin 3'üncü silahlı milis gücü olarak görmektedir. Hayvan hakları savunucularını defaatle ölümlerle tehdit eden bir lobi hâline dönüşmüştür. Dolayısıyla mesele sadece hayvan hakları meselesi değil aynı zamanda tartışmasız çok köklü ve derin bir kriminal meseledir.

Bu yasa teklifi ile yurtdışından gelecek üst düzey yetkililere hayvanları avlama ayrıcalığı verilmesi ile hayvan ölümlerini meşrulaştırabilmek adına bir politika izlenmektedir.

Diğer bir konu, yasa tasarısına ek maddeyle eklenen Adana Karataş'ta "Tarıma Dayalı Organize Sanayi Bölgesi" kurulmasıyla ilgilidir. Adana Akyatan Gölü, Adana'nın Karataş ilçesinde, Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin oluşturduğu Çukurova delta ovasında yer alan Türkiye'nin en büyük lagün gölüdür.

Delta alanlarının deniz kıyısına yakın alanlarda göller, bataklıklar ve lagünler oluşur.

Lagün alanı 14.000 ha, en derin yeri 4 m, genişliği 4 km, uzunluğu 17 km'dir. Deniz ile arasında yer alan 20 m yüksekliğindeki kum tepeleri arasından 2 km'lik bir kanalla fazla sularını Akdeniz'e boşaltır. Miktarı mevsime ve denize yakınlığa göre değişse de göl suları

tuzludur. Gölde dalyan balıkçılığı, kuş gözlemi, balık tutma ve avlanma gibi etkinlikler yapılır. Lagün çevresi göçmen kuşlar için oldukça önemli bir konaklama noktasıdır.

Lagünü kıyidan ayıran şeritte yeşil deniz kaplumbağasının (*Chelonia myda*) ve adi deniz kaplumbağasının (*Caretta caretta*) yumurtlama ve yuva alanıdır. Bölge 15 Nisan 1998 tarihinde Ramsar alanı ilan edilmiştir. Ramsar Sözleşmesi (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme) sulak alanların korunması ve sürdürülebilir kullanımını sağlamayı amaçlayan uluslararası bir sözleşmedir. Sözleşme adını 2 Şubat 1971 tarihinde İran'da imzalandığı şehir olan Ramsar şehrinden almaktadır.

Gölün tamamını ve ağaçlandırma alanını kapsayan 11.244 hektarlık alan 1987 yılında Orman Bakanlığınca 'Yaban Hayatı Koruma Sahası' ilan edilmiştir.

Alan ayrıca zakkum, canavar otu, kirpi dikenini gibi endemik bitki türleri açısından zengindir. Denizle bağlantısı olan lagüne; kefal, levrek, çipura, yılanbalığı, yayın, bıyıklı balık, karabalık, sazan, aynalı sazan, sızaz, gökkuşuğu alası ve mavi yengeç girmektedir.

Tüm bunlardan dolayı Akyatan özel bir ekosisteme sahiptir. Bu alanda yer alan bölge ve bu bölgede yaşayan tüm canlılar ve habitatları birbirleri ile bağlantılıdır.

Söz konusu kanun teklifinin komisyon görüşmeleri sırasında ek madde ile teklife eklenen OSB alanı Yumurtalık lagünleri diye geçen Akyatan lagününün hemen bitişiğindedir. Yumurtalık ile Karataş arasından denize akar. Bu alana balık çiftliği yapma girişimi, çiftlik daha faaliyete başlamadan alanda bir çevre felaketinin yaşanmasına sebep olacaktır. Alana giden patika bir yol bulunmaktadır. Alanda balık çiftliği yapmak için patika yolun genişletilmesi, iş makinelerinin kullanımı, çiftlik inşaatının yapımı yaşanacak çevre felaketinin ilk adımıdır. Alan sulak bir alan olduğu için çiftlik yapılmak istenmektedir. Fakat çiftlik için gerekli binaların, tesislerin inşaatının (soğuk hava tesisi, yemekhane, balık üretim havuzu vs) yapılabilmesi için alanın suyunun çekilmesi gerekir. Bunun için de açık drenaj yapılacağı söz konusu tutanaklarda da bu belirtilmektedir. Bu alandan açık drenaj yapmak oradaki tüm ekosistemi alt üst edecektir. Tesisin yapılacağı alan ile lagün birbirlerine sınırmak inşaat çalışmalarının ve işlerin lagüne zarar vermeyeceğini iddia etmek, arada yeterli mesafenin olduğunu söylemek abesle işigaldir. Rant odaklı bu projenin hayata geçirilmesi bölge için telafisi olmayacak bir ekolojik yıkıma neden olacaktır.

Yasa tasarısıyla ilgili diğer bir durum yanıltıcı yayın konusudur. Tasarıya göre bir yayının yanıltıcı olması için ticari reklam kapsamına girmemesi, tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı nitelikte olmasının gerektiği vurgulanmaktadır. Gıda güvenliğine ilişkin muhalefetin, bilim insanlarının yaptığı yayınların da bu kapsamda değerlendirilerek cezalandırılmasının önu böylece açılmaktadır. Yıllar önce Çernobil faciası sonrası radyasyonlu çay, fındık süt gibi gıdaların taşıdığı olumsuzluklara ilişkin yapılan yayınlara karşı iktidarın takındığı düşmanca tutum hatırlanacaktır. Yine bilim insanı B.Şık'a yıllar evvel sağlık bakanlığınca yaptırılan ve kendisinin de araştırma ekibinde yer aldığı gıdalardaki toksik kimyasalların sonuçlarını yayınlamaktan ceza verilmek istenmesi, iktidarın bu konudaki yaklaşımının ne kadar tehlikeli olduğunu göstermektedir. Bu tasarı yasalışırsa rahatlıkla iktidar ile gıda güvenliği konusunda aynı düşünmeyen insanlara karşı, düşünce ve ifade özgürlüğü ve halkın bilgi alma hakkı önünde bir engel olarak kullanılabilir. Bilimde kesinlik olmadığı gibi gıda güvenliği alanında da süren pek çok bilimsel tartışma vardır, örneğin glifosat etken maddeli herbisidin kanserojen olduğunu dün iddia ettiğimizde bakanlığın cevabı "Avrupa'da da kullanılıyor" olmuştur. Dolayısıyla bizim bu iddiamız yanıltıcı yayın kapsamında rahatlıkla değerlendirilebilir ve cezai yaptırım uygulanabilirdi. Bugün ise glifosat'ın bu etkisi tartışmaya meydan bırakmayacak kadar nettir. Bu sebeple bir yayının yanıltıcı olduğu kararını bir bilim heyetine devretmek, olsa olsa bilimin meşruiyet alanını kullanarak muhalefeti bastırmaya dönük bir hamledir.

AKP, tarımdaki yapısal sorunlara dair kalıcı çözüm üretmek yerine, var olan yapısal sorunların daha da derinleşmesine yol açacak yanlış politikalarda ısrarını sürdürmektedir. Tarımsal üretimdeki yapısal sorunlar bu kadar belirginken AKP çiftçiyi, üreticiyi desteklemek yerine, çiftçi ve üreticiyi üretimden koparmak adına, sermaye adına politikalar üretmeye devam etmektedir.

HDP olarak öncelikle AKP'nin ivedilikle neo-liberal politikalardan vazgeçmesini ve çok uluslu şirketlerin talepleri yerine halkın taleplerini dikkate alan gıda egemenliğini ve gıda güvencesi ve gıda güvenliği ekseninde bir tarım politikasını uygulamasını talep ediyoruz. Büyük şirketlerin çıkarları yerine küçük ölçekli üreticilerin/ geçimlik tarımsal üreticilerin temel alındığı, tarım emekçilerinin örgütlenme engellerinin ortadan kaldırıldığı bir üretim istihdam ve paylaşım politikası ile Türkiye yeniden tarımda kendi kendine yeten bir konuma ulaştırılmalıdır.

Nusrettin Maçın

Şanlıurfa

Rıdvan Turan

Mersin

MUHALEFET ŞERHİ

Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıda sunulmuştur.

I. Genel Değerlendirme

Öncelikle bu kanun teklifinin, muhalefetten habersiz hazırlandığı ortadadır. Teklif hazırlanırken muhalefetin, meslek kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerilerine yeterince başvurulmadığı görülmektedir. Bu şekilde hazırlanan kanunlarda genellikle hatalar ve eksikler olmakta ve daha sonra bu noksanlıkları gidermek için aynı hususlarda teklifler sunulmaktadır. Kaldı ki bu teklif de esasında mevcut yasalardaki birçok eksikliği, hatayı düzeltmek için verilmiştir.

Kanun Teklifinin geneline bakacak olursak; korona virüsü salgını süreci tarımın önemini bir kez daha hatırlatmıştır. AK Partinin genel itibarıyla tarım politikasına bakıldığında “ürün ithal etme” üzerine kurulu bir sistem görülmektedir. Bu sistem artık yürütülemez hale gelmiştir. Hal böyle olunca da iktidarın tarım politikası; ülke tarımının geleceği ve ithalata dayalı sistemden faydalanan şirketlerin menfaati arasında gel-git yaparak ilerlemektedir.

Komisyon toplantısı sırasında AK Partili vekillerin söylediklerine ve genel olarak iktidarın tarım hakkındaki yorumlarına bakılırsa tarım hususunda durumumuzun çok iyi olduğuna ve Türk tarımında bir sorun olmadığına kanaat getirilebilir. Ancak iktidar, tarım ne kadar iyiye gidiyor dese de kötü gidişin farkındadır ve bu yüzden böyle bir yasaya ihtiyaç duymaktadır. İktidarın yaklaşımı temelde hatalıdır. İktidar, oy kaygısıyla, sorunları gizlemekte, kabul etmemektedir. Fakat sorunların çözülmesi isteniyorsa en başında sorunu kabul ve tespit etmek gerekir. Bizce tarımda ciddi sorunlar mevcuttur. Bunu anlamanın en basit yolu da tarım arazilerinin fiyatına bakmaktan geçer. Kıyas yapmak gerekirse, ülkemizde neredeyse bir bardak çay parası ile bir metrekaare tarım arazisi alınabilen pek çok yer mevcuttur. Başka bir ifadeyle tarım arazilerimizin büyük çoğunluğu değersizleşmektedir. Ayrıca tarım arazilerindeki kayıplar, tarımda çalışan nüfusta azalma ve çalışanların yaş ortalamasının artması, tarım ürünlerinin ithalatında artışlar, ihracatında gerilemeler gibi

durumlar da Türkiye'nin son 20 yıldaki gerçekleridir. Bütün bu gerçekler tarımda acil ve köklü tedbirler alınması gerektiğini göstermektedir.

Teklifte olumlu bulduğumuz kısımlar mevcut. Teklif, özellikle tarım topraklarının daha sıkı denetimini ve gıda güvenliğinin sağlanmasını sağlayacak yaptırımlar getiriyor. Ormanlardan kısmen yeterli aromatik ve tıbbi bitki üretiminde faydalanılması, yerli tütünün desteklenmesi de olumlu bulduğumuz kısımlar arasında.

Yasa teklifinde tütün ve alkol hususunda da değişiklikler öngörülmüş. Burada AKParti iktidarının senelerdir sürdürdüğü çelişkili bir politika mevcut. AK Parti, uzun zamandır sigaraya zam yaparak vergi gelirlerini artırmayı ama aynı zamanda sigara kullanımını da azaltmayı amaçlıyor. Fakat bu yöntem sigara kullanıcılarını kaçak sigaralara, ya da daha ucuz yolla, bandrolsüz yapılan sigaralara yönlendirmektedir. Ortada bir gerçek var ki vergi oranını artırmak her zaman lineer olarak vergi gelirini artırmak anlamına gelmiyor. Kaldı ki iktidarın, tütün ürünleri ve alkollü içecekten büyük vergi gelirleri hedeflediği de 2020 Bütçesinde açıkça görünmektedir. Bütçeye göre alkollü içeceklerden 2020 yılında 17 milyar lira, 2021'de 19 milyar lira ve 2022'de 21 milyar lira vergi bekliyor. Tütün ürünlerinde ise, yine bütçeye göre, 2020 yılında 64 milyar, 2021 yılında 69 milyar, 2022 yılında 74 milyar gibi rakamlar öngörülüyor. Buradan çıkacak olan sonuç da alkol ve tütün kullanımı azalmayacağına iktidar tarafından da öngörülmüştür. Bu da vergilerin salt halk sağlığını korumak düşüncesiyle arttırılmadığını gösterir niteliktedir.

Ayrıca alkol satış saatlerinin kısıtlanması gibi uygulamalar ya da alkol ve tütün ürünlerinin alımını zorlaştırmak, bu maddelerin kullanımını azaltacak tedbirler olarak görülmemelidir. Zira Osmanlı Devleti'nde IV. Murat'tan sonra bu tarz yasaklar konmuş ve başarılı olunamamıştır. Ayrıca Amerika'da da 1920 yılında içki yasağı uygulanmıştır. Fakat bu durumun içki kullanımını azaltmak yerine ABD'de mafyanın doğuşunu başlattığı söylenir. Bu nedenle bu yasaktan hemen vazgeçilmiştir. Dolayısıyla yasaklarla bunları kontrol etmek, durdurmak zor ve hatta neredeyse imkânsızdır.

Bu teklifte sunulan, üreticinin ürettiği tütünün satışının ağır cezalarla yasaklanmasının uluslararası tekellerin desteklenmesi anlamına da geldiği de göz önünde bulundurulmalıdır. Belki iktidarın amacı doğrudan bu değildir fakat bahsi geçen tekellerin de işine yarayan bir durum olduğu açıkça görülmektedir. Dünyada çiftçiler pek çok ürününü tarlasının kenarında ya da pazarda satabilirken, tütün üreticisi ürettiği tütünden bir sigara bile satsa ağır cezalara

maruz kalmaktadır. Tütün üreticisi çiftçiler mağdur durumdadır. Ayrıca yabancı tekeller sigara üretiminde kullandığı Türk tütününün miktarını o kadar azaltmıştır ki bu miktarın oranını önümüzdeki beş yıl içinde yasa ile yüzde otuz çıkarmaya dahi razı oluyoruz. Eskiden Birinci, Bafra, Samsun, Maltepe gibi tamamen yerli ürün sigaralarımız vardı. Bu dönemde dünyanın en kaliteli tütünleri Türk tütünüydü. Şimdi kendi tütünümüzden sigara üretmekten mahrum durumdayız. Geçmişte tütün konusunda yapılan hatalar, şimdi düzeltilmeye çalışılmaktadır. Ancak yüzde 30 oranını yine de yetersiz buluyoruz. Bu nedenle 12. Maddede önerilen yüzde 30 oranının yüzde 50 olarak değiştirilmesi için Komisyon toplantısında önerge verdik.

Bir diğer önemli konu ise kamuoyunda hobi bahçeleri olarak bilinen tarım arazilerindeki ruhsatsız yapılarıdır. Her ne kadar basında ve kamuoyunda bu teklif "hobi bahçeleri teklifi" olarak adlandırılrsa da teklif içerisinde tarım arazilerinin kullanımına yönelik genel bir uygulama düşünülmüş; bunun içerisine tarımsal amaçlı olan veya olmayan bütün yapılar dâhil edilmiştir. Belli ki denetimlerde ciddi aksaklıklar olmuş ki bu konuda düzenlemeye ihtiyaç duyulmuş. Ancak bugüne kadar yapılan ve tarımsal amaçlı kullanılan yapıların da yıkılması vatandaşlarımız açısından bir mağduriyet doğuracaktır.

Ayrıca bu yıkım işlemi büyük bir milli servet kaybına da yol açacaktır. Hayvancılık amacıyla yapılmış ya da bağcılık yapan bir vatandaşımızın ihtiyacına yönelik yapılmış bir bağ evi ya da malzemelerini koyabileceği bir depo bundan farklı tutulabilir; Yapı Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olup olmamasına bakılabilir veya insanların kayıt ettirmesi gibi bir çözüm getirilebilir. Geline nokta, daha çok, devletin göz yummasının etkisi vardır. Ayrıca belirtmek gerekir ki hobi bahçeleri toplumsal bir ihtiyacın ürünüdür. Şehrin kalabalığında ve apartmanlarda yaşayan insanlar bir bahçeyle ilişkili olmak istiyorlar. Bu gayet tabii bir durumdur.

Bir başka dikkat çekilmesi gereken nokta da gıda güvenliği meselesinde yapılan düzenlemelerdir. Bu teklif ile gıda güvenliği hususunda ciddi yaptırımlar getiriliyor. Bu iyi bir çaba olarak görülmektedir. Ancak teklif içerisinde "yanıltıcı yayın" olarak isimlendirilen bir tanım getirilmekte ve "yanıltıcı yayın yapılamaz" ibaresi sunulmaktadır. Bu "yanıltıcı yayın"ın tanımı da "...tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı yayınlar..." şeklinde açıklanmıştır. Bu tanım muğlak kalmış durumdadır. Gayet yoruma açık, öznel bir tariftir. Dolayısıyla bu teklif yasalaşırsa bilimsel olmadığı iddiasıyla hiç kimse gıda ve beslenmeye dair hile, tuzak, aldatma ve yalanlara karşı hiçbir hususta eleştiri yapamayacak hâle gelebilir, eleştiri yaparsa

cezalandırılabilir. Bu yolun açılmasının başka yansımaları da olabilir. Aynı mantıkla, bir deprem uzmanının deprem tahminleri yapması, bir meteoroloji uzmanının iklim değişikliğinin felakete yol açmasından bahsetmesi bile halkta endişe, korku ve güvensizliğe sebep olarak yorumlanabilir. Sonuç olarak, medya kuruluşları ceza ödememek adına yayınlarında oto sansüre gidebilirler. Ceza almamak için, halkı bilgilendirici yayın yapmaktan korkar hale gelebileceklerdir. Kısaca bu kanun değişikliği maddesi yayıncı kuruluşlarda endişe ve korkuya neden olacaktır. Bundan dolayı bu maddenin incelenmesi, gözden geçirilmesi ve yaşanabilecek mağduriyetlere karşı net çizgilerle medyanın halkı bilgilendirme görevine hâle getirmeden “yanıltıcı yayın” kavramının ve ceza uygulamalarının sınırlarının belirlenmesi gereklidir.

II: Teklifin Bazı Maddelerine İlişkin Değerlendirme

Teklifin 12. Maddesi ile tütün mamulü üreticilerinin, bir takvim yılı içinde yurt içi piyasaya arz amacıyla ürettikleri ve ithal ettikleri; sigara, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün mamulü ve pipoluk tütün mamulü kategorilerinde kullandıkları toplam tütünün en az yüzde otuzunun Türkiye’de üretilen tütün olmasını zorunlu kılmaya yönelik bir değişikliktir. Bu madde ile uluslararası sigara tekellerini Türk tütününe teşvik ederek, Türk tütünü’nün kullanımını sağlamak böylece tütün üreticisine de gelir sağlamayı amaçlamaktadır. Maddeye olumlu yaklaşıyoruz. Fakat teklifin yüzde otuz yerine yüzde elli olarak değiştirilmesi uygun olacaktır. Zira bu sayede Türk tütünü’nün tekrar değer kazanması, dolayısı ile tütün üreticimizin daha çok desteklenmesi mümkün olacaktır.

Teklifin 16. Maddesi teklif komisyon aşamasındayken ilave edilmiştir. Bu madde ile bilimsel yönden tabiata ve türlerine zararlı hayvanların 4615 sayılı Kanun gereğince görevliler ve avcılar tarafından avlanması ile avlanma izin ücreti ve avlanma ücreti alınmayacak kişilere ilişkin usuller ve esaslar Bakanlıkça düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu maddenin gerekçesine göre örneğin yabancı diplomatlardan, devlet misafirlerinden ya da uluslararası kuruluş temsilcilerinden avlanma ücreti alınmaması da öngörülmektedir. Bu durumun kanunda bir ikilik yaratacağını, kanunlarda istisnaların doğru olmadığını düşünüyoruz. Önemli davetlilere bu imkân verilecekse bu avlanma bedeli davet eden kurum bütçesinden ödenmelidir. Bu yüzden bu teklif maddesinin geri çekilmesi uygun olacaktır.

Teklifin 25. Maddesi tarım arazilerinin amacı dışında kullanılmasına ve toprak koruma projelerine uyulmamasına ilişkin cezalar ve yükümlülükleri içermektedir. Bu maddenin teklif nedeni, kamuoyunca “hobi bahçesi” olarak adlandırılan yapıların yıkılması yönünde olarak düşünülmektedir. Fakat tarım arazilerinin tarım dışı kullanılması, yıllarca devletin göz yumması sonucu ortaya çıkmıştır. Vatandaşın tarım ve hayvancılık faaliyetlerini desteklemek için veya hobi bahçesinin müstemilatı olarak kurdukları yapılar bu kapsama girmektedir. Ayrıca bu yapılar millî servettir. Kaldı ki bu teklif maddesinin öngördüğü gibi, bu yapılar yıkıldıktan sonra arazinin tekrar eskisi gibi tarım yapılabilir hale getirilmesi her zaman mümkün olmayacaktır. Bu yüzden bu teklif maddesinin kanun teklifinin yürürlüğe girdiği tarihten önce tamamlanmış olan yapılar için uygulanmaması daha uygundur. Bu maddenin muhatabı olan vatandaşlar ile devletin sulh yoluna gitmesini doğru bir adım olarak görüyoruz.

Teklifin 29. Maddesi ile “yanıltıcı yayının” tanımı; “her türlü yazılı, görsel, işitsel ve dijital iletişim araçları üzerinden yapılan ve ticari reklam kapsamına girmeyen, gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı yayınlar” olarak belirlenmiştir. Buradaki ifadeler son derece öznel ve muğlaktır. Tüketicide “endişe, korku ve güvensizlik” yaratacak olan durumlar yoruma açıktır. Bunun çerçevesinin belirlenmesi ve belirgin bir şekilde tekrar tanımlanması uygun olacaktır. Bu yüzden bahsi geçen teklif maddesine olumsuz yaklaşıyoruz.

Teklifin 30. Maddesinde “yanıltıcı yayın yapılamaz” ibaresi geçmektedir. Ancak 29. Madde üzerine şerhimizde de belirttiğimiz gibi “yanıltıcı yayın” tanımı son derece öznel ve muğlaktır. 29. Maddede “yanıltıcı yayın” tanımı tekrar düzenlenmeden bu maddenin bu şekilde geçmesi, keyfi uygulamalara sebebiyet verecektir. Bu yüzden bu maddenin medyanın halkı bilgilendirme görevine zarar vermeyecek şekilde düzenlenmeden kabul edilmesi uygun değildir.

Ayhan Altıntaş
Ankara

Dursun Ataş
Kayseri

AYDIN MİLLETVEKİLİ METİN YAVUZ VE 60
MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**GIDA, TARIM VE ORMAN ALANINDA
BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “fıkrasındaki” ibaresi “fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerindeki” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki bent, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “Bu maddenin (a), (ç) ve (e)” ibaresi “Birinci fıkranın (a), (ç), (e) ve (f)” şeklinde ve “diğer bentlerde” ibaresi “birinci fıkranın diğer bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“f) Beşinci fıkrasının üçüncü cümlesindeki yasağa aykırı hareket edenlere, altmış beş bin Türk Lirasından üç yüz yirmi bin Türk Lirasına kadar,”

“6 ncı maddenin üçüncü fıkrası ile beşinci fıkrasının üçüncü cümlesinde belirtilen kabahat eyleminin, ilk fiilin işlenmesinden sonraki beş yıl içinde üçüncü defa işlenmesi halinde ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, satıcıya ait tüm perakende alkollü içki ve açık alkollü içki satış belgelerinin iptaline karar verilir. Satış belgesi iptal edilen kişilere iki yıl süreyle yeni perakende alkollü içki ve açık alkollü içki satış belgesi verilemez.”

MADDE 2- 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanunun ek 10 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (G) bendinde yer alan “arazideki” ibaresi “arazilerde tabii olarak yetişen” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“K) Orman sınırları dışında olup, alan büyüklüğüne bakılmaksızın sahipli arazilerde, ekim ve dikim yolu ile yetiştirilen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler,”

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**GIDA, TARIM VE ORMAN ALANINDA
BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “fıkrasındaki” ibaresi “fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerindeki” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki bent, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “Bu maddenin (a), (ç) ve (e)” ibaresi “Birinci fıkranın (a), (ç), (e) ve (f)” şeklinde ve “diğer bentlerde” ibaresi “birinci fıkranın diğer bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“f) Beşinci fıkrasının üçüncü cümlesindeki yasağa aykırı hareket edenlere, altmış beş bin Türk Lirasından üç yüz yirmi bin Türk Lirasına kadar,”

“6 ncı maddenin üçüncü fıkrası ile beşinci fıkrasının üçüncü cümlesinde belirtilen kabahat eyleminin, ilk fiilin işlenmesinden sonraki beş yıl içinde üçüncü defa işlenmesi halinde ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, satıcıya ait tüm perakende alkollü içki ve açık alkollü içki satış belgelerinin iptaline karar verilir. Satış belgesi iptal edilen kişilere, iki yıl süreyle yeni perakende alkollü içki ve açık alkollü içki satış belgesi verilemez.”

MADDE 2- 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanunun ek 10 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (G) bendinde yer alan “arazideki” ibaresi “arazilerde tabii olarak yetişen” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“K) Orman sınırları dışında olup, alan büyüklüğüne bakılmaksızın sahipli arazilerde, ekim ve dikim yolu ile yetiştirilen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler,”

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 4- 6831 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “yeraltında depolama alanı kurulmasına” ibaresinden sonra gelmek üzere “; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına” ibaresi ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.
“Ancak saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması halinde izin iptal edilir.”

MADDE 5- 6831 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasına “balık üretim tesislerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “; odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını” ibaresi ve “orman sınırları içinde izinsiz” ibaresinden sonra gelmek üzere “yapanlar ve” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 6831 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan “(F) ve (G) bentlerinde” ibaresi “(F), (G) ve (K) bentlerinde” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu madde hükmüne aykırı olarak kesilen ağaçların dikili kabuklu gövde hacminin; beş metreküpe kadar olması halinde beş yüz Türk Lirası, beş metreküpe aşan her bir metreküpe için ilave yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.”

MADDE 7- 6831 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “spor tesislerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı tesislere ve bunların müştemilatına” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8- 21/12/1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4- 6831 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “yeraltında depolama alanı kurulmasına” ibaresinden sonra gelmek üzere “; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına” ibaresi ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.
“Ancak saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması hâlinde izin iptal edilir.”

MADDE 5- 6831 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasına “balık üretim tesislerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “; odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını” ibaresi ve “orman sınırları içinde izinsiz” ibaresinden sonra gelmek üzere “yapanlar ve” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 6831 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan “(F) ve (G) bentlerinde” ibaresi “(F), (G) ve (K) bentlerinde” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu madde hükmüne aykırı olarak kesilen ağaçların dikili kabuklu gövde hacminin; beş metreküpe kadar olması halinde beş yüz Türk Lirası, beş metreküpe aşan her bir metreküpe için ilave yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.”

MADDE 7- 6831 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “spor tesislerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı tesislere ve bunların müştemilatına” ibaresi eklenmiştir.

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 9- 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununun 2/A maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “fabrikalarda” ibaresi “fabrikalar ile piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan ve satan gerçek ve tüzel kişiler nezdinde” şeklinde, “araştırma” ibaresi “inceleme, araştırma” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlık, inceleme, araştırma ve denetim görevi kapsamında, her türlü defter, evrak ve belgeleri inceleyebilir ve suretlerini alabilir, yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir, bu Kanun kapsamına giren her türlü mallara ilişkin mahallinde inceleme yapabilir, her türlü teknolojik imkândan yararlanabilir.”

MADDE 10- 4634 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlık tarafından inceleme, araştırma ve denetim görevi sırasında; istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması veya hiç bilgi verilmemesi ya da yerinde inceleme ve denetim imkânının verilmemesi hallerinde, bu fiili işleyen gerçek ve tüzel kişiler yedi gün içinde bilgilerin verilmesi ve/veya inceleme imkânının sağlanması için ihtar edilir. Bu süre zarfında bilgilerin verilmemesi ve/veya inceleme imkânının sağlanmaması halinde, Bakanlıkça şirketlere, carî pazarlama yılı için tahsis edilen A kotası miktarının carî pazarlama yılı başındaki A kotası satış fiyatı ülke ortalaması üzerinden hesaplanacak tutarının yüzde üçüne kadar; kota tahsis edilmemiş olan şirketler ile

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8- 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa aşağıdaki ek madde ve ekli (6) numaralı kroki ile liste eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Ekli (6) numaralı kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanda yer seçim kararına uygun olarak imar planı kararıyla su ürünleri yetiştiriciliği konulu Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulabilir.”

MADDE 9- 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununun 2/A maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “fabrikalarda” ibaresi “fabrikalar ile piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan ve satan gerçek ve tüzel kişiler nezdinde” şeklinde, “araştırma” ibaresi “inceleme, araştırma” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlık; inceleme, araştırma ve denetim görevi kapsamında, her türlü defter, evrak ve belgeleri inceleyebilir ve suretlerini alabilir, yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir, bu Kanun kapsamına giren her türlü mallara ilişkin mahallinde inceleme yapabilir, her türlü teknolojik imkândan yararlanabilir.”

MADDE 10- 4634 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlık tarafından inceleme, araştırma ve denetim görevi sırasında; istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması veya hiç bilgi verilmemesi ya da yerinde inceleme ve denetim imkânının verilmemesi hallerinde, bu fiili işleyen gerçek ve tüzel kişiler yedi gün içinde bilgilerin verilmesi ve/veya inceleme imkânının sağlanması için ihtar edilir. Bu süre zarfında bilgilerin verilmemesi ve/veya inceleme imkânının sağlanmaması halinde, Bakanlıkça şirketlere, carî pazarlama yılı için tahsis edilen A kotası miktarının carî pazarlama yılı başındaki A kotası satış fiyatı ülke ortalaması üzerinden hesaplanacak tutarının yüzde üçüne kadar; kota tahsis edilmemiş olan şirketler ile

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

bu Kanun kapsamındaki ürünlerin ticareti ile iştiğal eden veya bunları işleyen gerçek ve tüzel kişilere ise ilgili pazarlama yılında en az kota tahsis edilmiş olan şirketin A kotası miktarının carî pazarlama yılı başındaki A kotası satış fiyatı ülke ortalaması üzerinden hesaplanacak tutarının yüzde üçüne kadar idari para cezası verilir. Bakanlık, idari para cezasını verirken, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan gerçek ve tüzel kişilerin sektördeki hakim durumu ve muhtemel zararın ağırlığını dikkate alır.”

MADDE 11- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 4/B maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “tütün mamulleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi, alkol” ibaresi eklenmiş, (d) bendinde yer alan “etil alkol, metanol ve alkollü ürünler konusunda” ibaresi “makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler konusunda piyasa güvenliğinin tesisi için tedbirlerin alınması,” şeklinde değiştirilmiş, (f) bendine “tütün mamulleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tütün mamulü üreticilerinin, bir takvim yılı içinde yurt içi piyasaya arz amacıyla ürettikleri ve ithal ettikleri; sigara, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün mamulü ve pipoluk tütün mamulü kategorilerinde kullandıkları toplam tütünün, kategori bazında en az yüzde otuzunun Türkiye’de üretilen tütün olması zorunludur. Cumhurbaşkanı, bu oranı yüzde kırkbeşe kadar artırmaya ve yüzde onbeşe kadar indirmeye yetkilidir.”

MADDE 13- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bu Kanun kapsamındaki ürünlerin ticareti ile iştiğal eden veya bunları işleyen gerçek ve tüzel kişilere ise ilgili pazarlama yılında en az kota tahsis edilmiş olan şirketin A kotası miktarının carî pazarlama yılı başındaki A kotası satış fiyatı ülke ortalaması üzerinden hesaplanacak tutarının yüzde üçüne kadar idari para cezası verilir. Bakanlık, idari para cezasını verirken, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan gerçek ve tüzel kişilerin sektördeki hakim durumu ve muhtemel zararın ağırlığını dikkate alır.”

MADDE 11- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 4/B maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “tütün mamulleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi, alkol” ibaresi eklenmiş, (d) bendinde yer alan “etil alkol, metanol ve alkollü ürünler konusunda” ibaresi “makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler konusunda piyasa güvenliğinin tesisi için tedbirlerin alınması,” şeklinde değiştirilmiş, (f) bendine “tütün mamulleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı, sigara filtresi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 4733 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tütün mamulü üreticilerinin, bir takvim yılı içinde yurt içi piyasaya arz amacıyla ürettikleri ve ithal ettikleri; sigara, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün mamulü ve pipoluk tütün mamulü kategorilerinde kullandıkları toplam tütünün, kategori bazında en az yüzde otuzunun Türkiye’de üretilen tütün olması zorunludur. Cumhurbaşkanı, bu oranı yüzde kırkbeşe kadar artırmaya ve yüzde onbeşe kadar indirmeye yetkilidir.”

MADDE 13- 4733 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

sigara kağıdı, sigara filtresi,” ibaresi, beşinci fıkrasının (f) bendine “perakende tütün mamulü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibaresi, (g) bendine “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibaresi, (ı) bendine “makaron” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sigara filtresi” ibaresi, (k) bendine “alkollü içkilerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “, etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütünün ve yaprak sigara kağıdının” ibaresi, (n) bendine aşağıdaki cümle ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiş, yedinci fıkrasında yer alan “ve (n)” ibaresi “, (n), (o) ve (p)” şeklinde değiştirilmiş, dokuzuncu fıkrasında yer alan “(f), (g), (ı), (j) ve (o) bentlerinde” ibaresi “(f), (g), (h), (ı), (j), (n), (o) ve (p) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“Eyleme konu makineler hakkında müsadere kararı verilmemiş ise ayrıca mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.”

“ö) 6 ncı maddenin onikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, kullanımı zorunlu olan miktar ile fiili kullanım miktarı arasındaki farkın, kullanımı zorunlu olan miktara oranının;

1) Yüzde on ve altında olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında sekiz Türk Lirası,

2) Yüzde otuz ve altında olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında on Türk Lirası,

3) Yüzde otuzun üzerinde olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında on iki Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

p) Mevzuatta tanımlanmış amacı dışında ya da teknik düzenlemesine uygun olmayan etil alkolü bulunduranlara, satışa sunanlara veya satanlara yirmibin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sigara kağıdı, sigara filtresi,” ibaresi, beşinci fıkrasının (f) bendine “perakende tütün mamulü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibaresi, (g) bendine “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibaresi, (ı) bendine “makaron” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sigara filtresi” ibaresi, (k) bendine “alkollü içkilerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “, etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütünün ve yaprak sigara kağıdının” ibaresi, (n) bendine aşağıdaki cümle ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiş, yedinci fıkrasında yer alan “ve (n)” ibaresi “, (n), (o) ve (p)” şeklinde değiştirilmiş, dokuzuncu fıkrasında yer alan “(f), (g), (ı), (j) ve (o) bentlerinde” ibaresi “(f), (g), (h), (ı), (j), (n), (o) ve (p) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“Eyleme konu makineler hakkında müsadere kararı verilmemiş ise ayrıca mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.”

“ö) 6 ncı maddenin onikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, kullanımı zorunlu olan miktar ile fiili kullanım miktarı arasındaki farkın, kullanımı zorunlu olan miktara oranının;

1) Yüzde on ve altında olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında sekiz Türk Lirası,

2) Yüzde otuz ve altında olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında on Türk Lirası,

3) Yüzde otuzun üzerinde olması halinde, kullanmadığı her bir kilogram karşılığında on iki Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

p) Mevzuatta tanımlanmış amacı dışında ya da teknik düzenlemesine uygun olmayan etil alkolü bulunduranlara, satışa sunanlara veya satanlara yirmibin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.”

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 14- 4733 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9 - 6 ncı maddenin onikinci fıkrasında yer alan oran 2022 yılı için yüzde on yedi, 2023 yılı için yüzde yirmi bir ve 2024 yılı için yüzde yirmi beş olarak uygulanır. Aykırılık halinde 8 inci maddenin beşinci fıkrasının (ö) bendinde yer alan idari yaptırım uygulanır.”

MADDE 15- 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Merkezde, Bakanın veya Bakan Yardımcısının başkanlığında, Genel Müdürlükten üç, Bakanlığın diğer birimlerinden bir bitki uzmanı ve bir veteriner olmak üzere iki, Jandarma Genel Komutanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ve Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünden birer, yükseköğretim kurumlarının orman fakültelerinden bir, biyoloji bölümlerinden bir olmak üzere iki bilim insanı, doğa koruma alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını temsilen dört, dokuz coğrafi bölge esas alınarak belirlenecek avcı kuruluşlarından dokuz, özel avlak veya örnek avlak temsilcisi bir olmak üzere toplam yirmibeş üyeden teşekkül eden Merkez Av Komisyonu kurulur. Merkez Av Komisyonunda görev alacak sivil toplum kuruluşları, Bakanlığa başvuran sivil toplum kuruluşları arasından, son beş yıl içerisinde yaptığı Türkiye’deki doğa korumanın araştırılması, izlenmesi ve korunması çalışmaları ile kuruluşu adına Komisyon toplantılarına katılmak üzere önerdiği kişinin doğa koruma konusundaki birikim ve tecrübesi değerlendirilerek Bakanlıkça oluşturulan beş kişilik değerlendirme komisyonu tarafından seçilir. Komisyonunda görev alacak bilim insanları, Bakanlığa başvuran bilim insanları arasından değerlendirme komisyonu tarafından seçilir.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14- 4733 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9 - 6 ncı maddenin onikinci fıkrasında yer alan oran 2022 yılı için yüzde on yedi, 2023 yılı için yüzde yirmi bir ve 2024 yılı için yüzde yirmi beş olarak uygulanır. Aykırılık halinde 8 inci maddenin beşinci fıkrasının (ö) bendinde yer alan idari yaptırım uygulanır.”

MADDE 15- 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Merkezde, Bakanın veya Bakan Yardımcısının başkanlığında; Genel Müdürlükten üç, Bakanlığın diğer birimlerinden bir bitki uzmanı ve bir veteriner olmak üzere iki, Jandarma Genel Komutanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ve Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünden birer, yükseköğretim kurumlarının orman fakültelerinden bir, biyoloji bölümlerinden bir olmak üzere iki bilim insanı, doğa koruma alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını temsilen dört, dokuz coğrafi bölge esas alınarak belirlenecek avcı kuruluşlarından dokuz, özel avlak veya örnek avlak temsilcisi bir olmak üzere toplam yirmibeş üyeden teşekkül eden Merkez Av Komisyonu kurulur. Merkez Av Komisyonunda görev alacak sivil toplum kuruluşları, Bakanlığa başvuran sivil toplum kuruluşları arasından, son beş yıl içerisinde yaptığı Türkiye’deki doğa korumanın araştırılması, izlenmesi ve korunması çalışmaları ile kuruluşu adına Komisyon toplantılarına katılmak üzere önerdiği kişinin doğa koruma konusundaki birikim ve tecrübesi değerlendirilerek Bakanlıkça oluşturulan beş kişilik değerlendirme komisyonu tarafından seçilir. Komisyonunda görev alacak bilim insanları, Bakanlığa başvuran bilim insanları arasından değerlendirme komisyonu tarafından seçilir.”

MADDE 16- 4915 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 16- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/A maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 17- 5403 sayılı Kanunun 8/B maddesinin başlığında yer alan “yeter gelirlî” ibaresi madde başlığından, birinci fıkrasında yer alan “tarımsal arazi ve yeter gelirlî” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tarım arazilerinde; ifraz, hisselendirme, pay temlikî, elbirliğı mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, elbirliğı mülkiyetinin devri, paylı mülkiyet olarak intikal, taksim ve vasıf değışikliğı işlemleri Bakanlığın izni ile yapılır.”

MADDE 18- 5403 sayılı Kanunun 8/İ maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Yeter gelirlî tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda anlaşmaları” ibaresi “Tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda bir yıl içinde anlaşmaları” şeklinde değıştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tarım arazilerinde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki payların paydaşlara aynen devri halinde paydaşlar, bu taşınmazların devri ile ilgili yapılacak işlemlere ilişkin harçlardan, bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kâğıtlara ilişkin damga vergisinden ve tapu döner sermaye ücretlerinden muaftır.”

MADDE 19- 5403 sayılı Kanunun 8/İ maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 20- 5403 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin)

“MADDE 9 – Bilimsel yönden tabiata ve türlerine zararlı olan hayvanların bu Kanun gereğince görevliler veya avcılar tarafından avlanması ile avlanma izin ücreti ve avlanma ücreti alınmayacak diğere kişilere ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir”

MADDE 17- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/A maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18- 5403 sayılı Kanunun 8/B maddesinin başlığında yer alan “yeter gelirlî” ibaresi madde başlığından, birinci fıkrasında yer alan “tarımsal arazi ve yeter gelirlî” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tarım arazilerinde; ifraz, hisselendirme, pay temlikî, elbirliğı mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi, elbirliğı mülkiyetinin devri, paylı mülkiyet olarak intikal, taksim ve vasıf değışikliğı işlemleri Bakanlığın izni ile yapılır.”

MADDE 19- 5403 sayılı Kanunun 8/İ maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Yeter gelirlî tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda anlaşmaları” ibaresi “Tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda bir yıl içinde anlaşmaları” şeklinde değıştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tarım arazilerinde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki payların paydaşlara aynen devri halinde paydaşlar, bu taşınmazların devri ile ilgili yapılacak işlemlere ilişkin harçlardan, bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kâğıtlara ilişkin damga vergisinden ve tapu döner sermaye ücretlerinden muaftır.”

MADDE 20- 5403 sayılı Kanunun 8/İ maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 21- 5403 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

“İmar planlarında tarımsal niteliği korunacak alan olarak ayrılan yerler ile kamu yararı kararı alınarak tarım dışı amaçla kullanım izni verilen yerler, yeniden izin alınmaksızın bu amaç dışında kullanılamaz ve planlanamaz. Ancak yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için izin verilerek planlanmış alanlarda yeniden izin şartı aranmaz.”

MADDE 21- 5403 sayılı Kanununun 14 üncü maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde kapsamında izin verilen yerler, yeniden izin alınmaksızın bu amaç dışında kullanılamaz ve planlanamaz. Ancak yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için izin verilerek planlanmış alanlarda yeniden izin şartı aranmaz.”

MADDE 22- 5403 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “projelerle ilgili denetim örnekleme yöntemiyle yapılır ve” ibaresi “projeler ve izinlerle ilgili denetimler, proje ve izin onaylarının verilmesinden itibaren iki yıl içerisinde tamamlanarak” şeklinde, dördüncü cümlesinde yer alan “ilgili” ibaresi “verilen iznin amacına uygun olmayan” şeklinde, beşinci cümlesinde yer alan “üç ay içerisinde,” ibaresi “bir ay içerisinde Bakanlığa ve” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yapılan denetimler sonucu aykırılık tespit edilmesi halinde bu durum, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz.”

MADDE 23- 5403 sayılı Kanununun 20 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“İmar planlarında tarımsal niteliği korunacak alan olarak ayrılan yerler ile kamu yararı kararı alınarak tarım dışı amaçla kullanım izni verilen yerler, yeniden izin alınmaksızın bu amaç dışında kullanılamaz ve planlanamaz. Ancak yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için izin verilerek planlanmış alanlarda yeniden izin şartı aranmaz.”

MADDE 22- 5403 sayılı Kanununun 14 üncü maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde kapsamında izin verilen yerler, yeniden izin alınmaksızın bu amaç dışında kullanılamaz ve planlanamaz. Ancak yerleşim alanlarının gelişim alanı ihtiyaçlarını karşılamak için izin verilerek planlanmış alanlarda yeniden izin şartı aranmaz.”

MADDE 23- 5403 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “projelerle ilgili denetim örnekleme yöntemiyle yapılır ve” ibaresi “projeler ve izinlerle ilgili denetimler, proje ve izin onaylarının verilmesinden itibaren iki yıl içerisinde tamamlanarak” şeklinde, dördüncü cümlesinde yer alan “ilgili” ibaresi “verilen iznin amacına uygun olmayan” şeklinde, beşinci cümlesinde yer alan “üç ay içerisinde,” ibaresi “bir ay içerisinde Bakanlığa ve” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yapılan denetimler sonucu aykırılık tespit edilmesi halinde bu durum, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz.”

MADDE 24- 5403 sayılı Kanununun 20 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

“Tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerine aykırılık durumunda uygulanacak cezalar ve yükümlülükler

MADDE 20- Tarımsal amaçlı arazi kullanımlarında, tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerine uyulması zorunludur.

Bu plân veya projelere aykırı hareket edilmesi halinde valilikçe re’sen tespit yaptırılarak sorumlulara; bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla bozulan arazinin her metrekaresi için on Türk Lirası idari para cezası uygulanarak projeye uygunluk sağlanması için azami iki ay süre verilir. Büyük ova koruma alanlarındaki bu cezalar iki katı olarak uygulanır. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur ve birinci cümlede belirtilen idari para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir. Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

Hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen bir ay içinde belediye veya il özel idarelerince yıkılmayan yapılar, yıkım masrafları Bakanlıkça karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım masrafları %100 fazlası ile ilgili belediye veya il özel idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde belediye veya il özel idaresinin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur.

Verilen iki aylık süre sonunda valiliğin yapacağı tespitlerle plân veya projelere uyulduğu ve arazi tahribatının durduğu ve tarımsal üretime uygun hale getirildiği belirlenirse sınırlama ve hak mahrumiyetleri ortadan kalkar.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerine aykırılık durumunda uygulanacak cezalar ve yükümlülükler

MADDE 20- Tarımsal amaçlı arazi kullanımlarında, tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerine uyulması zorunludur.

Bu plân veya projelere aykırı hareket edilmesi halinde valilikçe re’sen tespit yaptırılarak sorumlulara; bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla bozulan arazinin her metrekaresi için on Türk Lirası idari para cezası uygulanarak projeye uygunluk sağlanması için azami iki ay süre verilir. Büyük ova koruma alanlarındaki bu cezalar iki katı olarak uygulanır. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur ve birinci cümlede belirtilen idari para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir. Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

Hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen bir ay içinde belediye veya il özel idarelerince yıkılmayan yapılar, yıkım masrafları Bakanlıkça karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım masrafları %100 fazlası ile ilgili belediye veya il özel idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde belediye veya il özel idaresinin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur.

Verilen iki aylık süre sonunda valiliğin yapacağı tespitlerle plân veya projelere uyulduğu ve arazi tahribatının durduğu ve tarımsal üretime uygun hale getirildiği belirlenirse sınırlama ve hak mahrumiyetleri ortadan kalkar.”

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 24- 5403 sayılı Kanununun 21 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tarım arazilerinin amacı dışında kullanılmasına ve toprak koruma projelerine uyulmamasına ilişkin cezalar ve yükümlülükler

MADDE 21- Tarımsal amaçlı yapılarda ve tarım dışı arazi kullanımlarında izin alınması ve toprak koruma projelerine uyulması zorunludur.

Tarımsal amaçlı yapılara ve tarım dışı arazi kullanımına izinsiz başlanması, alınan izne uygun kullanılmaması veya hazırlanan toprak koruma projelerine uyulmaması halinde, aşağıdaki işlemler gerçekleştirilir ve yaptırımlar uygulanır:

a) Arazi kullanımı için izinsiz işe başlanması ya da alınan izne uygun kullanılmaması halinde; valilik işi tamamen durdurur, yapılan iş tamamlanmış ise kullanımına izin verilmez. Arazi sahibine veya araziye bozana bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, kullanılan veya zarar verilen alanın her metrekaresi için on Türk lirası idarî para cezası verilir. Büyük ova koruma alanlarında bu ceza iki katı olarak uygulanır. İdari para cezasının tebliğinden itibaren bir ay içinde başvurularak 13 veya 14 üncü maddelerdeki izinlerin alınması şartıyla işin tamamlanmasına, bitmiş ise kullanımına izin verilebilir. Başvuru yapmayanlara veya izin talepleri uygun görülmeyenlere, izinsiz bütün yapılarını yıkması ve araziye tarımsal üretime uygun hale getirmesi için iki ay süre verilir. Verilen süre içinde izinsiz yapıların yıkılmadığı ve arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmediğinin Bakanlık birimlerince tespit edilmesi durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur ve bu bendin ikinci cümlesinde belirtilen idari para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir.

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 25- 5403 sayılı Kanununun 21 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tarım arazilerinin amacı dışında kullanılmasına ve toprak koruma projelerine uyulmamasına ilişkin cezalar ve yükümlülükler

MADDE 21- Tarımsal amaçlı yapılarda ve tarım dışı arazi kullanımlarında izin alınması ve toprak koruma projelerine uyulması zorunludur.

Tarımsal amaçlı yapılara ve tarım dışı arazi kullanımına izinsiz başlanması, alınan izne uygun kullanılmaması veya hazırlanan toprak koruma projelerine uyulmaması halinde, aşağıdaki işlemler gerçekleştirilir ve yaptırımlar uygulanır:

a) Arazi kullanımı için izinsiz işe başlanması ya da alınan izne uygun kullanılmaması halinde; valilik işi tamamen durdurur, yapılan iş tamamlanmış ise kullanımına izin verilmez. Arazi sahibine veya araziye bozana bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, kullanılan veya zarar verilen alanın her metrekaresi için on Türk lirası idarî para cezası verilir. Büyük ova koruma alanlarında bu ceza iki katı olarak uygulanır. İdari para cezasının tebliğinden itibaren bir ay içinde başvurularak 13 veya 14 üncü maddelerdeki izinlerin alınması şartıyla işin tamamlanmasına, bitmiş ise kullanımına izin verilebilir. Başvuru yapmayanlara veya izin talepleri uygun görülmeyenlere, izinsiz bütün yapılarını yıkması ve araziye tarımsal üretime uygun hale getirmesi için iki ay süre verilir. Verilen süre içinde izinsiz yapıların yıkılmadığı ve arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmediğinin Bakanlık birimlerince tespit edilmesi durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur ve bu bendin ikinci cümlesinde belirtilen idari para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir.

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

b) Toprak koruma projelerine aykırı hareket edilmesi halinde valilik tarafından bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, bozulan arazinin her metrekaresi için on Türk Lirası idari para cezası uygulanır ve projeye uygunluk sağlanması için azami iki ay süre verilir. Büyük ova koruma alanlarında bu ceza iki katı olarak uygulanır. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur, verilen kullanım izni iptal edilir ve bu bendin birinci cümlesinde belirtilen idari para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir. Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen bir ay içinde belediye veya il özel idarelerince yıkılmayan yapılar, yıkım masrafları Bakanlıkça karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım masrafları %100 fazlası ile ilgili belediye veya il özel idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde belediye veya il özel idaresinin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur.

Toprak koruma projelerinin hazırlanmaması, yetersizliği veya zamanında gerekli tadilatların yapılmaması sonucu arazi tahribi veya toprak kayıpları olması halinde meydana gelecek zararlardan; proje hazırlanmasına gerek olmadığına karar verenler, proje hazırlanmış ise projeyi hazırlayan ve onaylayanlar sorumludur.

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

b) Toprak koruma projelerine aykırı hareket edilmesi halinde valilik tarafından bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, bozulan arazinin her metrekaresi için on Türk Lirası idari para cezası uygulanır ve projeye uygunluk sağlanması için azami iki ay süre verilir. Büyük ova koruma alanlarında bu ceza iki katı olarak uygulanır. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur, verilen kullanım izni iptal edilir ve bu bendin birinci cümlesinde belirtilen idari para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir. Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen bir ay içinde belediye veya il özel idarelerince yıkılmayan yapılar, yıkım masrafları Bakanlıkça karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım masrafları %100 fazlası ile ilgili belediye veya il özel idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde belediye veya il özel idaresinin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur.

Toprak koruma projelerinin hazırlanmaması, yetersizliği veya zamanında gerekli tadilatların yapılmaması sonucu arazi tahribi veya toprak kayıpları olması halinde meydana gelecek zararlardan; proje hazırlanmasına gerek olmadığına karar verenler, proje hazırlanmış ise projeyi hazırlayan ve onaylayanlar sorumludur.

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

19 uncu ve 20 nci maddeler ile ve bu maddenin uygulanmasında kusurlu bulunan sorumlular, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 25- 5403 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl boyunca, 20 nci ve 21 inci maddelere aykırı hareket edenlere, aykırılığın tarımsal amaçlı yapı olması durumunda mezkur maddelerde öngörülen idarî para cezalarının yarısı uygulanır.”

MADDE 26- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin birinci cümlesine “güçlendirilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, modern sulama sistemlerinin geliştirilmesi” ibaresi eklenmiş ve (ğ) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 27- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin onuncu, on altıncı, on yedinci ve on sekizinci fıkralarına “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibareleri ve on sekizinci fıkrasına “tütün mamullerinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 28- 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına (78) numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“79) Yanıltıcı yayın: Her türlü yazılı, görsel, işitsel ve dijital iletişim araçları üzerinden yapılan ve ticari reklam kapsamına girmeyen,

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

19 uncu ve 20 nci maddeler ile ve bu maddenin uygulanmasında kusurlu bulunan sorumlular, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 26- 5403 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl boyunca, 20 nci ve 21 inci maddelere aykırı hareket edenlere, aykırılığın tarımsal amaçlı yapı olması durumunda mezkûr maddelerde öngörülen idarî para cezalarının yarısı uygulanır.”

MADDE 27- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin birinci cümlesine “güçlendirilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, modern sulama sistemlerinin geliştirilmesi” ibaresi eklenmiş ve (ğ) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin onuncu, on altıncı, on yedinci ve on sekizinci fıkralarına “tütün mamulleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “makaron, yaprak sigara kağıdı,” ibareleri ve on sekizinci fıkrasına “tütün mamullerinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “, makaron, yaprak sigara kâğıdı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 29- 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına (78) numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“79) Yanıltıcı yayın: Her türlü yazılı, görsel, işitsel ve dijital iletişim araçları üzerinden yapılan ve ticari reklam kapsamına girmeyen,

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı yayınları,”

MADDE 29- 5996 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle, maddeye dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Taklit ve tağşiş yapılmış ürün işleme tabii tutulamaz, piyasaya arz edilemez.”

“(5) Gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda yanıltıcı yayın yapılamaz.”

MADDE 30- 5996 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (l) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“a) Kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak gıdalar, masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadandan toplatılır ve mülkiyeti kamuya geçirilerek imha edilir. Bu gıdaları üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecilerine bir yıldan beş yıla kadar hapis ve bin günden beş bin güne kadar adli para cezası verilir. Fiilin üç yıl içinde tekrarlanması durumunda ayrıca, gıdayı üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecisi beş yıldan on yıla kadar gıda sektörü faaliyetinden men edilir.”

“l) 24 üncü maddenin dördüncü fıkrasına aykırı olarak taklit veya tağşiş yapılan gıda veya yemlere el konulur. Ürünler masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadandan toplatılır. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olmayan ürünler işletmecisi tarafından Bakanlık gözetiminde imha edilir veya ettirilir. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olan ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Taklit veya tağşiş yapılan gıda veya yemleri;

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen gerçeğe aykırı yayınları,”

MADDE 30- 5996 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle, maddeye dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Taklit ve tağşiş yapılmış ürün işleme tabii tutulamaz, piyasaya arz edilemez.”

“(5) Gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda yanıltıcı yayın yapılamaz.”

MADDE 31- 5996 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (l) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“a) Kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak gıdalar, masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadandan toplatılır ve mülkiyeti kamuya geçirilerek imha edilir. Bu gıdaları üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecilerine bir yıldan beş yıla kadar hapis ve bin günden beş bin güne kadar adli para cezası verilir. Fiilin üç yıl içinde tekrarlanması durumunda ayrıca, gıdayı üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda işletmecisi beş yıldan on yıla kadar gıda sektörü faaliyetinden men edilir.”

“l) 24 üncü maddenin dördüncü fıkrasına aykırı olarak taklit veya tağşiş yapılan gıda veya yemlere el konulur. Ürünler masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadandan toplatılır. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olmayan ürünler işletmecisi tarafından Bakanlık gözetiminde imha edilir veya ettirilir. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olan ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Taklit veya tağşiş yapılan gıda veya yemleri;

(Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve
60 Milletvekilinin Teklifi)

1) Üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda veya yem işletmecisine ellibin Türk lirasından,

2) İzlenebilirliğini sağlamadan piyasaya arz eden perakende gıda veya yem işletmecisine beş bin Türk lirasından,

aşağı olmamak ve beşyüzbin Türk Lirasını geçmemek kaydıyla gayri safi gelirlerinin yüzde biri oranında idarî para cezası verilir. Fiilin iki yıl içinde tekrarlanması durumunda üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda veya yem işletmecisine bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin günden üçbin güne kadar adli para cezası verilir ve gıda veya yem işletmecisi beş yıldan on yıla kadar bu sektördeki faaliyetinden men edilir.”

“r) 24 üncü maddenin beşinci fıkrasına aykırı olarak, yanıltıcı yayın yapan kişilere yirmi bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.”

MADDE 31- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“u) Ticari reklam kapsamına girmeyen, gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, gerçeğe aykırı nitelikte olamaz.”

MADDE 32- 6112 sayılı Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “(ş) ve (t)” ibaresi “(ş), (t) ve (u)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 33- Bu Kanunun;

a) 12 nci maddesiyle 4733 sayılı Kanununun 6 ncı maddesine eklenen onikinci fıkra 1/1/2022 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 34- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

1) Üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda veya yem işletmecisine ellibin Türk lirasından,

2) İzlenebilirliğini sağlamadan piyasaya arz eden perakende gıda veya yem işletmecisine beş bin Türk lirasından,

aşağı olmamak ve beşyüzbin Türk Lirasını geçmemek kaydıyla gayri safi gelirlerinin yüzde biri oranında idarî para cezası verilir. Fiilin iki yıl içinde tekrarlanması durumunda üreten, ithal eden, kendi adı veya ticari unvanı altında piyasaya arz eden gıda veya yem işletmecisine bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin günden üçbin güne kadar adli para cezası verilir ve gıda veya yem işletmecisi beş yıldan on yıla kadar bu sektördeki faaliyetinden men edilir.”

“r) 24 üncü maddenin beşinci fıkrasına aykırı olarak, yanıltıcı yayın yapan kişilere yirmi bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.”

MADDE 32- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“u) Ticari reklam kapsamına girmeyen, gıda güvenliği ve güvenilirliği hususunda tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, gerçeğe aykırı nitelikte olamaz.”

MADDE 33- 6112 sayılı Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “(ş) ve (t)” ibaresi “(ş), (t) ve (u)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 34- Bu Kanunun;

a) 12 nci maddesiyle 4733 sayılı Kanununun 6 ncı maddesine eklenen onikinci fıkra 1/1/2022 tarihinde,

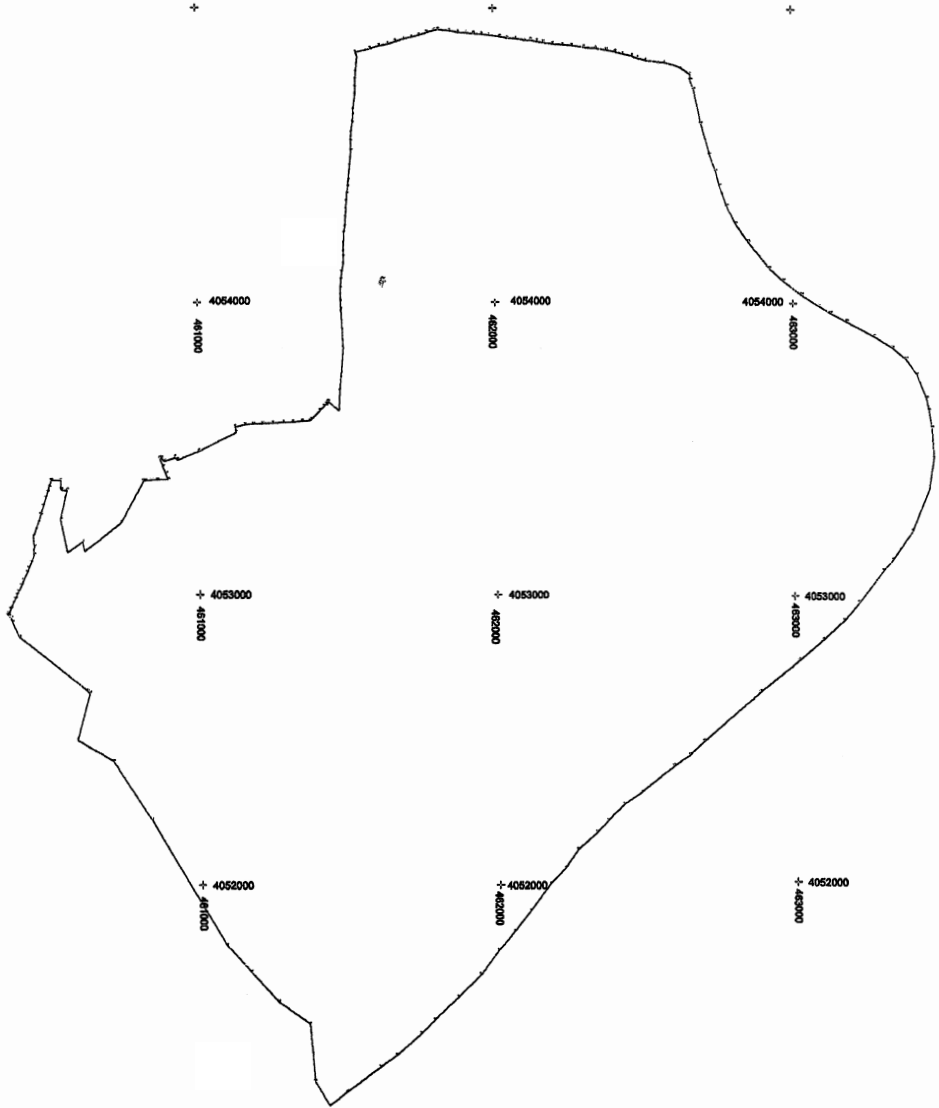
b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 35- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ
KROKİ VE LİSTE

EK- 6

ADANA KARATAŞ

(ITRF96 utm 3 derece koordinatları)

Notla No	Y	X	Notla No	Y	X	Notla No	Y	X	Notla No	Y	X
1	462963,719	405470,063	2	462933,451	405490,171	3	462903,183	405481,779	4	462873,003	405461,583
5	462943,359	405462,480	6	462913,191	405454,413	7	462883,006	405463,729	8	462852,826	405444,537
9	462933,463	405487,483	10	462903,315	405462,948	11	462873,169	405455,352	12	462843,000	405446,970
13	462923,442	405468,940	14	462893,284	405467,434	15	462863,117	405458,050	16	462833,000	405448,688
17	462913,419	405450,400	18	462883,261	405431,862	19	462853,094	405423,294	20	462823,000	405410,154
21	462903,396	405431,862	22	462873,229	405413,371	23	462843,066	405404,989	24	462813,000	405396,727
25	462893,373	405413,371	26	462863,212	405395,384	27	462833,050	405387,000	28	462803,000	405378,739
29	462883,349	405396,727	30	462853,186	405378,244	31	462823,024	405369,468	32	462793,000	405361,206
33	462873,325	405370,500	34	462843,123	405351,017	35	462813,000	405342,755	36	462783,000	405334,493
37	462863,301	405351,017	38	462833,047	405332,562	39	462803,000	405324,300	40	462773,000	405316,038
41	462853,277	405313,017	42	462823,000	405294,817	43	462793,000	405286,555	44	462763,000	405278,293
45	462843,253	405296,326	46	462813,177	405277,825	47	462783,000	405269,563	48	462753,000	405261,301
49	462833,229	405278,244	50	462803,055	405259,331	51	462773,000	405251,069	52	462743,000	405242,807
53	462823,205	405261,069	54	462793,000	405242,807	55	462763,000	405234,545	56	462733,000	405226,283
57	462813,181	405244,545	58	462783,000	405226,283	59	462753,000	405218,021	60	462723,000	405209,759
61	462803,157	405226,283	62	462773,000	405209,759	63	462743,000	405201,497	64	462713,000	405193,235
65	462793,133	405201,497	66	462763,000	405185,035	67	462733,000	405176,773	68	462703,000	405168,511
69	462783,109	405176,773	70	462753,000	405168,511	71	462723,000	405160,249	72	462693,000	405152,000
73	462773,085	405160,249	74	462743,000	405152,000	75	462713,000	405143,738	76	462683,000	405135,476
77	462763,061	405143,738	78	462733,000	405135,476	79	462703,000	405127,214	80	462673,000	405118,952
81	462753,037	405127,214	82	462723,000	405118,952	83	462693,000	405110,690	84	462663,000	405102,428
85	462743,013	405110,690	86	462713,000	405102,428	87	462683,000	405094,166	88	462653,000	405085,904
89	462733,000	405094,166	90	462703,000	405085,904	91	462673,000	405077,642	92	462643,000	405069,380
93	462723,000	405077,642	94	462693,000	405069,380	95	462663,000	405061,118	96	462633,000	405052,856
101	462713,000	405061,118	102	462683,000	405052,856	103	462653,000	405044,594	104	462623,000	405036,332
105	462703,000	405044,594	106	462673,000	405036,332	107	462643,000	405028,070	108	462613,000	405019,808
109	462693,000	405028,070	110	462663,000	405020,000	111	462633,000	405011,738	112	462603,000	405003,476
113	462683,000	405011,738	114	462653,000	405003,476	115	462623,000	404995,214	116	462593,000	404986,952
117	462673,000	404986,952	118	462643,000	404978,690	119	462613,000	404970,428	120	462583,000	404962,166
121	462663,000	404970,428	122	462633,000	404962,166	123	462603,000	404953,904	124	462573,000	404945,642
125	462653,000	404953,904	126	462623,000	404945,642	127	462593,000	404937,380	128	462563,000	404929,118
129	462643,000	404937,380	130	462613,000	404929,118	131	462583,000	404920,856	132	462553,000	404912,594
133	462633,000	404920,856	134	462603,000	404912,594	135	462573,000	404904,332	136	462543,000	404896,070
137	462623,000	404904,332	138	462593,000	404896,070	139	462563,000	404887,808	140	462533,000	404879,546
141	462613,000	404887,808	142	462583,000	404879,546	143	462553,000	404871,284	144	462523,000	404863,022
145	462603,000	404871,284	146	462573,000	404863,022	147	462543,000	404854,760	148	462513,000	404846,498
149	462593,000	404854,760	150	462563,000	404846,498	151	462533,000	404838,236	152	462503,000	404829,974
153	462583,000	404838,236	154	462553,000	404830,000	155	462523,000	404821,738	156	462493,000	404813,476
157	462573,000	404821,738	158	462543,000	404813,476	159	462513,000	404805,214	160	462483,000	404796,952
161	462563,000	404805,214	162	462533,000	404796,952	163	462503,000	404788,690	164	462473,000	404780,428
165	462553,000	404788,690	166	462523,000	404780,428	167	462493,000	404772,166	168	462463,000	404763,904
169	462543,000	404772,166	170	462513,000	404763,904	171	462483,000	404755,642	172	462453,000	404747,380
173	462533,000	404755,642	174	462503,000	404747,380	175	462473,000	404739,118	176	462443,000	404730,856
177	462523,000	404739,118	178	462493,000	404730,856	179	462463,000	404722,594	180	462433,000	404714,332
181	462513,000	404722,594	182	462483,000	404714,332	183	462453,000	404706,070	184	462423,000	404697,808
185	462503,000	404706,070	186	462473,000	404697,808	187	462443,000	404689,546	188	462413,000	404681,284
189	462493,000	404681,284	190	462463,000	404673,022	191	462433,000	404664,760	192	462403,000	404656,498
193	462483,000	404656,498	194	462453,000	404648,236	195	462423,000	404640,000	196	462393,000	404631,738
197	462473,000	404640,000	198	462443,000	404631,738	199	462413,000	404623,476	200	462383,000	404615,214
201	462463,000	404615,214	202	462433,000	404606,952	203	462403,000	404598,690	204	462373,000	404590,428
205	462453,000	404590,428	206	462423,000	404582,166	207	462393,000	404573,904	208	462363,000	404565,642
209	462443,000	404565,642	210	462413,000	404557,380	211	462383,000	404549,118	212	462353,000	404540,856
213	462403,000	404540,856	214	462373,000	404532,594	215	462343,000	404524,332	216	462313,000	404516,070
217	462393,000	404516,070	218	462363,000	404507,808	219	462333,000	404500,000	220	462303,000	404491,738
221	462383,000	404491,738	222	462353,000	404484,236	223	462323,000	404475,974	224	462293,000	404467,712
225	462373,000	404467,712	226	462343,000	404460,214	227	462313,000	404451,952	228	462283,000	404443,690
229	462363,000	404443,690	230	462333,000	404437,926	231	462303,000	404429,664	232	462273,000	404421,402
233	462353,000	404421,402	234	462323,000	404413,176	235	462293,000	404404,914	236	462263,000	404396,652
237	462343,000	404396,652	238	462313,000	404389,430	239	462283,000	404381,168	240	462253,000	404372,906
241	462333,000	404381,168	242	462303,000	404372,906	243	462273,000	404364,644	244	462243,000	404356,382
245	462323,000	404356,382	246	462293,000	404348,216	247	462263,000	404339,954	248	462233,000	404331,692
249	462313,000	404331,692	250	462283,000	404324,466	251	462253,000	404316,204	252	462223,000	404307,942
253	462303,000	404307,942	254	462273,000	404299,714	255	462243,000	404291,452	256	462213,000	404283,190
257	462293,000	404283,190	258	462263,000	404275,926	259	462233,000	404267,664	260	462203,000	404259,402
261	462283,000	404259,402	262	462253,000	404251,930	263	462223,000	404243,668	264	462193,000	404235,406
265	462273,000	404235,406	266	462243,000	404227,142	267	462213,000	404218,880	268	462183,000	404210,618
269	462263,000	404210,618	270	462233,000	404203,116	271	462203,000	404194,854	272	462173,000	404186,592
273	462253,000	404186,592	274	462223,000	404179,100	275	462193,000	404170,838	276	462163,000	404162,576
277	462243,000	404170,838	278	462213,000	404164,362	279	462183,000	404156,100	280	462153,000	404147,838
281	462233,000	404147,838	282	462203,000	404140,372	283	462173,000	404132,110	284	462143,000	404123,848
285	462223,000	404132,110	286	462193,000	404126,356	287	462163,000	404118,094	288	462133,000	404109,832
289	462213,000	404109,832	290	462183,000	404103,360	291	462153,000	404095,098	292	462123,000	404086,836
293	462203,000	404086,836	294	462173,000	404080,604	295	462143,000	404072,342	296	462113,000	404064,080
297	462193,000	404064,080	298	462163,000	404058,326	299	462133,000	404050,064	300	462103,000	404041,802
301	462183,000	404041,802	302	462153,000	404036,340	303	462123,000	404028,078	304	462093,000	404019,816
305	462173,000	404019,816	306	462143,000	404015,100	307	462113,000	404006,838	308	462083,000	404000,000
309	462163,000	404000,000	310	462133,000	399963,264	311	462103,000	399955,002	312	462073,000	399946,744
313	462153,000	399946,744	314	462123,000	399938,480	315	462093,000	399930,222	316		